

Originalt om Sandnes

I boka Før i tiå og fram-igjønå beveger Gunnar Vigedals seg på kryss og tvers i Sandnes. Dette er langt fra en formell historiebok, og forfatteren selv kaller det en "uautorisert reise".

Side 24

Eventyr på to hjul

Claus Diseth har reist gjennom Sør-Afrika på motorsykel. I et reisebrev deler han raust av sine opplevelser fra det han kaller Afrikas vakreste, mest kontrastfylte og varierte land.

Side 20

Tips oss!

Noe som skjer i

lokalmiljøet?

Ring oss på telefon

51 96 12 47

E-post: tips@sandnesavisen.no

ÅRGANG 4 - UTGAVE NR 3 - APRIL 2010

Sandnesavisen.no

NETTAVIS I PAPIRVERSJON

Sandnes rådhus

Glem vaske-maskinene

Nå skal nemlig bilen vaskes for hånd. Vaskemaskinene kommer seg ikke inn i bilen, men det gjør Elegance bil & båtpleie. Utenfor står de ferdige bilene og skinner om kapp med solen.

Side 14

FOLK & FE

Begeistret for byen

Edmund Rossland har vært prosjektleder for Bak byen drømmer damene. Han har fått et helt nytt syn på byen han har bodd i siden han ble født for 40 år siden.

Side 12

I økonomisk ubalanse

Et stort omstillingsprosjekt i kommunen skal få ned utgiftene slik at kommuneøkonomien kan komme i balanse. Hele 132 millioner i inn-

sparinger på fire år vil gi reduksjoner på tjenestenivå. Men ingen skal miste jobbene sine lover politikerne.

Tema side 5-11

Nytt miljøvennlig konsept på Forus!

Drop in

ÅPENT: Mandag-fredag 9-19 • Lørdag-søndag 12-19
Telefon: 51 80 80 00 • Mobil: 413 33 084
Forusbeen 1, 4033 Stavanger

PRISEKS.:

Pakke 1: Personbil/stasjonsvogn (utvendig)

150,-

Pakke 2: Personbil/stasjonsvogn (innvendig og utvendig)

200,-

Pakke 3: Supervask (inn- og utvendig, felgrens mm)

300,-

Pakke 4: Dekkskift

250,-

Alt innen
BILPLEIE!

LURA
BILPLEIE

Sandnesavisen.no

VI BRINGER DEG LOKALE NYHETER FØRST!

Sandnesavisen.no er en fri og partipolitisk uavhengig lokalavis for Sandnes. Avisen gis ut av Sandnesavisen.no i samarbeid med Regionaviser AS.

Ansvarlig utgiver:

Sandnesavisen.no, Gamleveien 87, 4315 Sandnes
redaksjonen@sandnesavisen.no

I redaksjonen:

Atle Stava (redaktør), Tom Gaudland,
Trond Stava og Trond Anfinnsen.
Tipstelefon: 51 96 12 47. E-post: tips@sandnesavisen.no

Grafisk formgivning:

Sandnes Trykkeri AS.

Annonseansvarlig:

Per Jansen, Norunn Kalvatn og Helge K. Strand. E-post:
annonse@sandnesavisen.no.

LEDEREN

Hvor var pressen?

Det ble lagt ned mye tid og arbeid i vandreteateret Bak byen drømmer damene. Det var det første i en rekke arrangement i forbindelse med Sandnes 2160. Publikum strømmet til, og tilbakemeldingene var nærmest entydige: Dette var fantastisk! En vandring gjennom glemte bakgårder og smug, og spennende overraskelser rundt hver sving. Kostymer, sang, dans, film, teater, musikk. Med Sandnes som kulisse. Og en magisk avslutning der hver tilskuer får servert en historie, ansikt til ansikt. Og en morsom, tankevekkende og eventyrlig bussreise på slutten.

Det er mandag morgen, og vi gleder oss til å lese om forestillingen i Stavanger Aftenblad ved frokostbordet. Vi forventer at den får førstesiden på del to, og en behørig og bilderik dekning inni bladet. Men ikke et knyst. Ikke en eneste spalte. Ikke en eneste notis. Ikke et eneste lite bilde. Det er helt utrolig! Hvor var Aftenbladets kulturjournalister? På Stavangeren og fikk siste nytt om Dag Schreiner eller Per Inge Torkelsen? Ok, Stavanger har nok med sin egen navle. Vi får vente på Sandnesposten. Tirsdagen kommer. Hva?! Heller ikke Sandnesposten tok seg bryet med å overvære tidenes forestilling i hjertet av egen by. Det er utilgivelig!

ATLE STAVA
REDAKTØR

Vi henter og mottar
BILVRAK
Off. godkjent
bilopphogging
HOMPEN
Dekk & BilAS
4389 VIKESÅ - TLF. 51 45 22 66
- også lørdagsåpent -

Silje Catrin Norland hadde pressekort og orkesterplass til dronningens besøk i Vitenfabrikken.

Journalist for en uke

Silje Catrin Norland har fått være journalist og pressefotograf for en uke. Hun ble sendt på pressebriefing på Vitensenteret, og plutselig befant hun seg i flokken av garvede journalister og fotografer med orkesterplass til dronningens åpning av byjubileet. Ikke verst for en femtenåring med arbeidsuke.

Vi her på Regionaviser har vært heldige som har fått låne Silje i en uke. Hun har vært ivrig, nysgjerrig og pågående, og tatt mange utfordringer på strak arm.

- Hvordan har uken din vært her?

- Det har vært kjempekjekt, og jeg har fått gjort veldig mye. Jeg tenkte kanskje at siden det var en liten avis, så ville jeg ikke få gjøre så mye, men det var jo motsatt. Jeg har fått gjøre mye som har vært veldig utfordrende, blant annet skrevet en hel artikkel.

- Hva slags artikkel har du skrevet?

- Jeg har intervjuet fire stykker fra Hommersåk som også har vært i arbeidsuke som meg. Jeg har intervjuet dem om hvordan de har det, hva de gjør, og så har jeg tatt mange bilder, sier en svært engasjert Norland.

Hoffotograf

- Så ble du altså også sendt på et ganske spesielt fotooppdrag?

- Ja, jeg skulle fotografere dronning Sonja. Jeg hadde aldri trodd

at jeg skulle få gjøre det. Da jeg kom på Vitensenteret sa jeg at jeg var fra Riskaposten, og spurte hvor pressemøtet skulle være. Jeg fikk et kort der det stod navnet mitt og hvor jeg kom fra. Så hilste jeg på de andre journalistene, og jeg spurte hvor de var fra. Så viste de oss hvordan vi skulle gjøre det, og forklarte om de forskjellige fotostoppene.

- Fotostopp?

- Ja, det vil si de forskjellige postene dronningen skulle være på. Jeg var på alle fotostoppene, sier Norland ivrig, og understreker at hun skal ta vare på pressekortet som et godt minne.

Gikk bedre enn ventet

- Har du truffet kongelige før?

- Nei, aldri. Det var veldig spennende! Og hun så faktisk mye yngre ut enn jeg hadde trodd. Hun hadde nesten ikke rynker i det hele tatt.

- Fikk du noen gode bilder?

- Ja, i forhold til hva jeg hadde trodd så fikk jeg gode bilder. Jeg bare knipset i veg og satset på at noen kom til å bli bra.

- Hva hadde du sett for deg da?

- Når jeg kom så trodde jeg at det kom til å gå dårlig. Jeg har jo ingen kurs, og har ikke gjort dette før. Men jeg prøvde meg fram med de forskjellige programmene på kameraet og med blitsen.

Intervjuet av TV Vest

- Du ble også selv intervjuet. Fortell om det.

- Ja, damen som intervjuet meg satte seg ned og hilste på alle. Hun spurte hvilken avis vi var fra. Jeg sa Riskaposten. Hun spurte videre om hvilken avis er et. Jeg sa at det er en månedsavis. Så spurte hun om jeg studerer. Jeg sa at nei, jeg er i arbeidsuke. Da utbrøt hun overrasket: Arbeidsuke!? Og hun spurte om hun kunne intervju meg. Det var

Silje Catrin Norland har hatt en spennende uke her i redaksjonen vår. I arbeidsuken har hun både fått skrevet artikler, og hun har fått kjennet på livet til en hoffotograf da hun tok bilder av dronningens besøk i Sandnes.

litt skummelt, men jeg tok utfordringen. Det var forferdelig å se meg selv på fjernsynet! Det så bare så dumt ut. Jeg liker ikke å høre min egen stemme på tv, sier Norland og ler.

Hun sier videre at hun tror hun har hatt en veldig spennende arbeidsuke i forhold til mange av sine medelever.

- Jeg har fått utfordringer innen et område som jeg liker, sier Norland som understreker at det er viktig å ha noe å bryne seg på. Avslutningsvis sier hun at fotograferingen nok ligger nærmere hennes hjerte enn journalistikken, og ser for seg en utdanning innen pressefotografering.

AV TROND ANFINNSEN

Med 25 års erfaring
og brennende interesse
for stein har vi det
beste fundament for
å lage fine murer.

- Utgraving av tomter
- Klargjøring for betongarbeid
- Grøfting og klargjøring for store og små bygg
- Belegnings- og kantestein
- Tilrettelegging og beplantning av hage
- Mix-mur med farger
- Bygging av molo - båthavn
- Bedriften har maskiner fra 4-25 tonn
- Lastebil med krocklift og løskasser

NATURSTEINSPESIALISTEN AS
TELEFON: 51 62 01 01/975 12 975
SKIPPERGT. 1, 4306 SANDNES
www.natursteinspesialisten.no

Legetime på dagen!
Kveldsåpent på Forus
mandag-fredag til kl. 20

Tlf. **51 70 94 94**

Forus og Stavanger sentrum

Helsen foran alt

www.forusakutten.no

SØNDAGS-ÅPENT

MOI SKINNUTSALG

Vårklærne er her!

Ta turen til Moi og få skinnjakke til knallpriser

Priseks.:

Kort damejakke, semsket
veil. kr 1690,- **Nå kr 690,-**

Herre blazer, semsket
veil. kr 1890,- **Nå kr 690,-**

+ mye, mye mere

NB! 1. og 2. mai åpent fra 13–17

Alle priser fra **30–70% lavere** enn veil. pris.

ÅPNINGSTIDER:
mandag-onsdag 10–16
torsdag-fredag 10–18

Tlf 51 40 12 00

BEST UTVALG

BEST PRIS

KVALITET TIL HUS OG HYTTE

Eurostar Superkombi
(3-delt kombistige)

4 meter kr 1.384,-
5 meter kr 1.499,-
6 meter kr 1.935,-
7,6 meter kr 2.404,-

Brygggestige
i aluminium, 6 trinn
Kr 3.790,-

Flaggstenger:
Kampanjepriser

Fra 6 meter, kr 2.990,-

ALLE PRISER INKL MVA.

RA Handel
Ryfylke Aluminium Handel as

Fabrikkveien 11, 4033 Stavanger. P.O.Boks 253, 4066 Stavanger
Telefon 51 81 97 50. Fax 51 81 97 90. www.ryfylke-aluminium.no

HYUNDAI

Stolt sponsor for Christina Vukicevic

DnB NOR er Generalsponsor for Norges Friidrettsforbund og personlig sponsor for Christina Vukicevic.

i20

Pris fra kun 169.950,-

Pr mnd kr 1.578,-*

Hyundai i20 har alt du kan forvente av en ny bil:

5 års kvalitetsgaranti, lavt forbruk av drivstoff og lavt utslipp av CO₂. Med sitt moderne design, innvendige plass og mange praktiske løsninger har Hyundai i20 blitt en vinner i sin klasse.

Hyundai i20 har oppnådd 5 av 5 mulige stjerner i ny Euro NCAP test som setter fokus på bilens totale sikkerhet. Denne testen setter standard for bilsikkerhet i Europa. Les mer på www.euroncap.com

www.hyundai.no

Kvalitet fra verdens 5. største bilprodusent

HEGRE

- biler og folk du kan stole på

Gamlevegen 81, 4315 SANDNES

Åpningstider: Mon, ons, tors, fred: 08.30-14.00

Tirsdag: 08.30-20.00 Lør: 10.00-14.00

Tel: 51607600

Webb: www.hegre.no

*4,35% nom. rente. Eff. rente er beregnet ut fra bilens pris kr 169.950,-. Egenkapital kr 55.982,-. 7 års nedbetaling. Etableringsgebyr og tinglysning er inkludert. Kreditkjøpspris er kr 188.535,-. Veil. pris levert Sandnes inkl. frakt- og leveringsomkostninger. Drivstoff-forbruk blandet kjøring: fra 0,44 l pr mil. CO₂ utslipp: fra 116 g/km.

VELKOMMEN TIL DISTRIKTETS ENESTE HYUNDAI-FORHANDLER

KURS

Team Trafikkskole as

Dato	Kurs	Kl.	Kursdager
22.04	Info + grunnkurs	1700	Torsdag
27.04	Førerkort C1/D1	1700	Tirsdag, Torsdag og tirsdag
27.04	Førerkort C/D	1700	Tirsdag og torsdag
18.05	Førerkort CE	1700	Tirsdag og torsdag
20.05	Info + Grunnkurs - Tunge kjøretøy	1700	Torsdag
25.05	Førerkort C1/D1	1700	Tirsdag, Torsdag og Tirsdag
25.05	Førerkort C/D	1700	Tirsdag, Torsdag
04.06	ADR Grunnkurs	1800	Fredag, lørdag og Søndag

Haakon Vlls gate 1
4306 Sandnes
Tlf. 51 62 45 42
team.no/skolen

DET FINNES FORTSATT FLERE UNNTAK FRA KRAVENE I EU'S NYE SJÅFØRDIREKTIV. EKS.: BOBILER, BRANNBILER, AMBULANSER, BILER TIL EGEN TRANSPORT M.FL. - KONTAKT OSS FOR MER INFORMASJON.

Skjørestad Vegmerking AS

Alt innen oppmerking i både maling og thermoplast utføres

Mobil 971 93 994 | skjorestad.vegmerking@lyse.net | www.veimerking.net

HYTTE

med panoramautsikt over jærhavet?

MOIVIKA HYTTEFELT

Du velger hyttetype selv. Hyttene finnes i forskjellige størrelser, med bruksareal fra 95 M² inntil 120 m². Ta kontakt angående priser for den enkelte tomt. Feltet vil bli tilkoblet offentlig vann og privat avløp. Alle kommunale tilkoblingsavgifter er inkludert i prisene.

Feltet ligger ca. 15 min fra koselige Egersund sentrum og ca. 45 min. fra Stavanger. Den korte avstanden gjør at hytta kan benyttes i ukedager så vel som helger og ferier. Nærhet til både Sirevåg og Hellvik togstasjon (ca. 5 min. med bil.)

Prisantydning 2,7 mill. Prisene varierer alt etter hyttetype, størrelse og beliggenhet.

KONTAKT:
Larsen og Bjørkeland
Gamle Sokndalsvei 38
4370 Egersund
Tlf. 51 49 65 00
Mobil: 907 72 650

www.larsenogbjorkeland.no

KUNDENS KRAV - VÅRT ANSVAR

BYGGMESTRENE
LARSEN & BJØRKELAND

TEKST OG FOTO:
TROND ANFINNSEN

Må spare 132 millioner

Bursdagsbarnet Sandnes må spare 132 millioner kroner fram til 2013. Fylkesmannen var på nippet til å sette kommunen under administrasjon. Opposisjonen roper varsko, mens flertallspartiene avdramatiserer.

TEMA FORTSETTER PÅ SIDE 6

“Det å havne under administrasjon innebærer et tap av omdømme for både administrasjon og politikere. Det tyder jo på at man ikke har styring på økonomien.”

Økonomidirektør i Sandnes kommune, Torunn Skumlien Nilsen, understreker at det er flere grunner til at Sandnes har havnet i en stram økonomisk situasjon. Sentralt er at fra staten har blitt mindre enn antatt.

Byfest og økonomisk kalddusj

Pål Morten Borgli i Fremskrittspartiet mener at en åpen kommunal lommebok i tre år nesten har ført Sandnes kommune under statlig administrasjon. Stanley Wirak i Arbeiderpartiet avdramatiserer situasjonen. Hvis rådmannens forslag til økonomiplan går gjennom, skal kommunen spare 132 millioner fram til 2013.

Fest og kalddusj

Det er dagen før den store åpningsfesten for Sandnes 2160. Vi er på Sandnes Kulturhus der det syder av liv. En horde av kulturarbeidere og frivillige jobber på spreng for å gjøre alt klart til fest og dronningbesøk. Mens

byen forbereder seg til fest, er vi ute i et noe mer nøkternt oppdrag. For bare noen få måneder siden var Sandnes kommune angivelig på nippet til å havne under statlig administrasjon. På rådhuset hadde de spikret sammen en økonomiplan som bare så

vidt passerte gjennom fylkesmannens nåløye. Midt i alt oppstyret på kulturhuset møter vi Torunn Skumlien Nilsen. Hun er økonomidirektør i Sandnes kommune, og er naturlig nok den vi først har valgt å snakke med for å få et overblikk over situasjonen. Vi finner et bord litt bortgjemt fra "ståheien" i foajeen.

Skatt og rammetilskudd

Vi ønsker ikke å skru på kalddusjen, men åpner likevel med å spørre om kostnadene rundt byjubileet.

- Vi la fram forslaget til økonomiplan i oktober, og bystyret behandlet den i desember. Kostnadene ble vedtatt og utgjør om lag 20 millioner kroner, sier Nilsen.

- Hvorfor har kommunen havnet i en vanskelig økonomisk situasjon?

- Det er flere grunner til det. Den vanligste, som oftest blir trukket fram, er at vi er en vekstkommune. Når staten fordeler

rammetilskudd til kommunene, så tar de utgangspunkt i innbyggertallet den første januar. Det betyr at vi får kun utgiftene med innflytterne, og ikke inntektene, sier Nilsen, og minner om at de to store inntektskildene til en kommune er rammetilskudd fra staten og inntektsskatt.

- Når det gjelder skatten så er det sånn at du skatter til den kommunen du bodde i første november året før inntektsåret ditt. Du kan si at sånn er det jo for alle kommuner, men når du vokser forttere enn andre, så får det et større utslag. Sandnes er den byen i Norge som vokser fortest, minner Nilsen om.

Det er inntektsskatt som står for den desidert største delen av disse to inntektskildene. I 2009 var rammetilskuddet til Sandnes kommune på 361 millioner, og inntekts- og formueskatten var på 1 milliard 616 millioner.

- Dette er de frie inntektene som kommunene i prinsippet kan prioritere som de ønsker. Men samti-

dig må de jo oppfylle loveverket i forhold til det som skal ytes av tjenestetilbud, understreker hun.

Staten strammer skruen

Ifølge økonomidirektøren virker også lønns- og prisveksten inn på situasjonen:

- Hvert år blir det satt opp en såkalt deflator i forbindelse med statsbudsjettet. Det er en antakelse om hvor høy pris- og lønnsveksten vil bli for neste år. Det som har skjedd mange år på rad er at lønns- og prisveksten i kommune-Norge har blitt høyere enn det man har forutsatt i statsbudsjettet. Dette har igjen ført til at staten har strammet skruen til overfor kommunene, forklarer Nilsen, og fortsetter:

- I tillegg så har Sandnes de siste årene hatt en økning i lånegjelden. Det betyr at mer av våre inntekter går med til å betale renter og avdrag på lån i stedet for tjenesteproduksjon.

- Hvorfor har lånegjelden økt?

både skatteinngang og rammetilskudd

- Det er flere grunnet til det. En vekstkommune som Sandnes må for eksempel bygge ut både skoler, barnehager og veger. For å unngå høye lån så har kommunen et mål om at netto driftsresultat skal være på tre prosent av driftsinntektene. I praksis betyr det at ca 100 millioner av investeringene må finansieres av egenkapital. I økonomiplanperioden 2010-2013 ligger netto driftsresultat på ca 0,3-0,8 prosent. I tillegg til dette så stiger jo renten, og når vi kommer i en netto lånesituasjon, så stiger utgiftene, sier Nilsen.

Økonomidirektøren ramser opp tiltak som har bidratt på utgiftssiden på budsjettet:

- I 2009 har vi satt i gang boligtiltak i Hanamyrvegen, vi har styrket vikarbudsjetten og vi har fått nye stillinger innen levekår. Dessuten opprettholder vi de små skolene på Høle og Hommersåk. Vi har fått flere lærlinger, Kinokino får tilskudd, bybaneprojektet har fått tilskudd, og vi har

Nedrigging dagen etter juleåpningen. Sandnes kommune skal bruke 20 millioner på feiringen. Men så må det spares i alle bauger og kanter for å få til lovlig økonomistyring for bursdagsbarnet Sandnes.

UNDER:
Botiltaket på Hanamyrvegen er en av investeringene som har bidratt med en stor post på budsjettet.

fått noen nye administrative stillinger.

Fylkesmannens innvendinger

- Hvor nær var Sandnes kommune i virkeligheten å havne under administrasjon?

- Fylkesmannen hadde noen merknader til økonomiplanen vår. De gikk på litt forskjellige forhold. Netto driftsresultat var i laveste laget. Tre prosent som egenkapital til investeringer bør være et minimum. De frie inntektene, altså skatt og rammetilskudd, var budsjettert rundt 25 millioner for høyt, og utbyttet fra Lyse er økt i forhold til rådmannens forslag. Han sier videre at budsjettet er saldert med 5 millioner. Det er altså ikke fastlagt hvordan 5 millioner i innsparing skal fordeles for tjenesteområdet. Gjeldsveksten er i høyeste laget, og investeringene bør trekkes noe ut i tid.

- Hva er det som skal til for at en kommune havner i det såkalte Robek-registret?

- Dersom det er underskudd et år og en ikke klarer å dekke det inn de kommende to årene, så havner en i Robek-registret. Det andre er at dersom en har et budsjett som ikke er saldert, eller der uspesifiserte innsparinger dekker et driftsunderskudd, så havner man også i Robek. Hovedankepunktet til fylkesmannen overfor Sandnes var at innsparinger på 5 millioner ikke var spesifisert, forklarer Nilsen.

Omstilling til 132 millioner

Hun sier videre at det å havne under administrasjon innebærer et tap av omdømme for både administrasjon og politikere.

- Det tyder jo på at man ikke har styring på økonomien.

- Hvordan skal Sandnes klare å komme seg ovenpå økonomisk?

Arbeidstakerorganisasjonene har blitt direkte involvert i den store omstillingsprosessen der kommunen skal spare inn 130 millioner kroner i løpet av en fireårs periode. De har fått til en avtale som sier at ingen skal miste jobbene sine. Men noe omrokering må de regne med.

- Det er det vi skal i gang med nå, eller det vil si vi har allerede begynt med et stort omstillingsprosjekt. Målet er å omstille for 132 millioner kroner innen år 2013. Da skal vi ligge på tre prosent i netto driftsresultat, og overføring av egenkapital til finansiering av investeringsbudsjettet vil være på om lag 100 millioner.

- Hvilke tiltak innebærer det i praksis?

- Det er det vi holder på å jobbe fram nå. I juni vil vi sannsynligvis gi de første signalene på hvilke tiltak vi bør sette i verk. Da vil vi ha enda mer klart når vi legger fram økonomiplanen i oktober, sier Nilsen.

God men stram økonomi

- Vi var ikke så nær ved å havne under administrasjon som de vil ha det til. Pressen overdriver de greiene der. Det er en trygg og god økonomi i denne kommunen.

Det er Terje Lunde som forteller oss dette. Vi treffer ham utenfor kontoret til Fagforbundets leder Marion Haave. Det er henne vi har en avtale med, men Lunde har åpenbart lyst å ha noen ord med i laget, og slår seg ned på kontoret sammen med oss. Lunde er hovedtillitsvalgt i Fagforbundet, og han sitter også i bystyret for Arbeiderpartiet. Haave modererer utsagnet til Lunde en smule:

- Ja, økonomien er trygg, men den er stram. Men vi er heldige og har fått til en god omstillingsavtale som sikrer de ansatte sine rettigheter, og det er ingen som vil bli oppsagt i denne toårsperioden.

Lunde understreker at fagforningene er godt involvert i kommunens innsparingsprosjekt.

- Det er første gang organisasjonene er så engasjert i en sånn omstillingsprosess, og det er et vesentlig poeng.

Tøff hverdag i levekår

Haave fortsetter:

- Vi har sagt at vi skal være med i hele denne prosessen, og vi håper det blir en god prosess. Sånn som det er lagt opp nå så ser det ut som vi skal få det til. Men det er ikke tvil om at det er tøft. Vi burde ha rekruttert flere ansatte, spesielt innen levekår. Der er det fortsatt mangel på personal på en del av kjerneområdene på "gulvet". De har en tøff hverdag, og det å gå i turnus med kvelds- og helgejobbing er tøft nok i seg selv. Det er utsatte arbeidsplasser, minner Haave alvorlig om. Hun understreker imidlertid at kommunen leverer de tjenestene den skal.

- De ansatte i Sandes kommune gjør en formidabel jobb i forhold til å gi god kvalitet på tjenestene som ytes, og fagkompetansen er høy. Per i dag så har vi også fått gode lønnsvilkår for de ansatte i kommunen. Vi ligger på topp på landsnivå, sier hun.

Naturlig avgang

Gerd Astrid Bolager er hovedtillitsvalgt og nestleder i Fagforbundet. Hun sitter med ryggen til på samme kontor, og snur seg rundt for å bidra i samtalen.

Terje Lunde er hovedtillitsvalgt i Fagforbundet, og han sitter i bystyret for Arbeiderpartiet. Han mener pressen blåser opp og overdramatiserer situasjonen. I det store og hele mener han at Sandnes har en god økonomi.

Leder for Fagforbundet, Marion Haave, mener at grunnbemanningen i levekår bør økes. Det vil få ned sykefraværet og redusere vikarbehovet, og således bli en vinn-vinn-situasjon for alle parter. Hun forstår imidlertid at det må spares, og er fornøyd med den omstillingsavtalen som er arbeidet fram.

- Om noen ansatte blir overtallige på noen områder i kommunen, så kan de flyttes til et annet område. Dersom noen må flyttes på, så skal vi være med, forsikrer hun.

Haave sier at det i starten så ut som om det var levekår som måtte ta de største kuttene, men at det ikke lenger ser så ille ut. Lunde understreker også at hele kommunen skal gå gjennom denne omstillingsprosessen, og at en eventuell nedbemanning vil skje ved naturlig avgang og AFP. Haave legger til:

- Men kommunen legger opp til at de som ønsker å stå i arbeidslivet skal få lov til det. Det har nemlig vist seg at det er lite avgang til AFP i Sandnes.

- Det høres ut som om dere er svært så tilfreds.

- Nei, vi er ikke tilfreds, men vi er nødt til å forholde oss til situasjonen.

- Hvordan ser dere på de neste årene?

- Det blir knalltøft, men vi håper å få være med i prosessen på alle nivå. Vår hovedoppgave vil alltid være å ivareta våre medlemmer, understreker de tre, og legger til at det i disse dager er spesielt viktig å være med i en organisasjon. De sier videre at det er et godt samarbeid mellom de ulike arbeidsorganisasjonene.

Grunnbemanningen bør egentlig økes

Fagforbundet har i utgangspunktet ment at grunnbemanningen i levekår bør økes, og mener at det vil gi en vinn-vinn-situasjon. Haave forklarer:

Rune Moen er prosjektleder for omstillingsarbeidet i kommunen. Han understreker at runder med kutt og omstilling ikke er noe nytt for kommunen, men at det denne gangen er snakk om ganske store beløp. Det vil medføre reduksjon på tjenestenivå, sier han.

- Vi mener at ved å øke grunnbemanningen så vil vi få bedre servicetilbud overfor brukerne, noe som igjen vil føre til at sykefraværet går ned. Da får vi mindre bruk for vikarmidler, og det blir en vinn-vinn-situasjon for kommunen. Vi har hatt store utgifter med innleide vikartjenester i alle sektorer, minner Haave om. Hun mener videre at det bør være lov-pålagt rett til hundre prosent stilling, og at deltidsstilling bør være en mulighet i deler av livet.

Koordinator

Helt i søndre fløyen av rådhuset har Rune Moen sitt kontor. Han er prosjektleder for det store omstillingsarbeidet kommunen har satt i gang for å spare hele 132 millioner kroner i løpet av fireårsperioden 2010 til 2013.

- Hva består jobben din i?

- Det er å være en koordinator og en pådriver for prosjektorganisasjonen. Det er jo organisert som et tradisjonelt prosjekt, men det som er spesielt er at styringsgruppen er sammensatt av representanter fra både administrasjonen, formannskapet og tillitsvalgte. Det er altså politikere med i et prosjekt som normalt bare ville bestått av folk fra administrasjonen. Det var rådmannen som foreslo det, og bystyret ga sin tilslutning, sier Moen. Politikerne han sikter til er Stanley Wirak fra Arbeiderpartiet og Olav Birkeland fra Høyre.

- Hvorfor er politikere tatt så konkret inn i dette arbeidet?

- Det er et veldig utfordrende arbeid for kommunen, og så er det jo til syvende og sist politiker-

ne som skal vedta de endelige omstillingstiltakene, sier Moen.

Andre oppgaver på vent

Moen skal altså se til at det er framdrift i arbeidet, og at det blir etablert arbeidsgrupper. Målet til de forskjellige gruppene er å finne tiltak som kan gi utgiftsreduksjon eller inntektsøkning blant de mer enn åtti resultatene i kommunen. Gruppene er ordnet etter overgripende tema, som for eksempel oppvekst, eienomsdrift, byutvikling, administrasjon, psykisk helse. Alle kommunaldirektørene har satt ned grupper på sine respektive områder.

- Målet til omstillingsarbeidet er altså å spare penger. Men det høres omfattende ut. Blir ikke selve omstillingsarbeidet ganske kostbart, Moen?

- Nei. Det vil si det koster jo i arbeidsinnsats, men det er til nå ikke kjøpt inn noen eksterne tjenester. Hele prosjektorganisasjonen er intern, og arbeidet blir i stor grad gjennomført i normal arbeidstid. Det er klart det er noen oppdrag og andre utredninger som må stå litt på vent mens kommunen gjennomfører dette omstillingsprosjektet, nettopp fordi det tar av den eksisterende kapasiteten, sier Moen.

Reduksjon på tjenestenivå

Moen understreker at omstilling i kommunen ikke er noe nytt.

- De som har vært noen år i kommunen har vært gjennom

flere runder med kutt og omstilling, og det pågikk også omstillingsprosjekt før dette arbeidet ble igangsatt, minner Moen om før han trekker fram hva som er spesielt med det arbeidet han leder nå.

- Ut fra den økonomiske situasjonen så har omstillingsbehovet økt. Når jeg sa ja til oppgaven som prosjektleder var omstillingsoppdraget å spare 10 millioner i 2010, 20 millioner i 2011 og 30 millioner i 2012. De økonomiske utsiktene har endret seg ganske betraktelig fra februar til april, og dermed også omstillingsbehovet. De nye tallene fra rådmannen er 17 millioner for 2010, 77 millioner for 2011, 125 millioner for 2012 og 132 millioner for 2013. Omstilling i så stort omfang vil medføre reduksjon på tjenestenivå. En må rett og slett finne ting å slutte å gjøre eller gjøre mindre av, sier Moen alvorlig, men legger til.

- Men det er bare dersom politikerne vedtar disse tallene som rådmannen har foreslått. Dersom bystyret vedtar et lavere tall enn 3 prosent på netto driftsresultat, så blir omstillingsbehovet mindre.

- Og da kan vi få problemer hos fylkesmannen?

- Det er ikke lov å vedta et minusbudsjett, slår Moen fast, og minner igjen om at dette til syvende og sist ligger i politikerens hender.

Tre år med åpen lommebok

Det var Fremskrittspartiet som ba om en lovlighetskontroll av

Det var Pål Morten Borgli som sammen med partikollega Mangor Malmin og Roald Lende i Pensjonistpartiet ba Fylkesmannen gjennomføre en lovlighetskontroll av økonomiplanen. Det tror han samtlige bystyreprerentanter er glad for i dag.

økonomiplanen til Sandnes. Pål Morten Borgli trekker fram en artikkel som stod på lederplass i Stavanger Aftenblad ved forrige byjubileum.

- Den tolvte i tiende i 1985 skrev Stavanger Aftenblad at byen var i ferd med å riste av seg de økonomiske problemene og truslene om å bli satt under administrasjon. Etter det har det vært 25

gode år, vi har fått et nytt jubileum, og nå er vi på motsatt veg igjen. Det er jo en situasjon vi ikke er tilfreds med. I hvert fall ikke vi i Frp. Vi var med og gjorde en god jobb som måtte gjøres i forhold til å skape en god økonomisk handlefrihet i Sandnes. Og det er jo det å ha handlingsrom til å drive politikk som er alle politikeres drøm. Vi trenger ikke

49 representanter til å kun vedta rentesatsene, sier Borgli sarkastisk.

- Nå har vi hatt tre år med fullstendig åpen lommebok, og vi har brukt veldig mye penger. Det er alarmerende.

Hvilke oppgaver bør kommunen ha?

- Hva er stikkordene for Fremskrittspartiets syn på god

www.badekk.no

Alt klar for våren?

Vi har kjempe gode priser på vårens råeste dekk.

Ta kontakt: 51637788 eller kom innom Jakob Askelandsvei 1 (Sandnes).
Åpningstider: Mand.- fred.: 08.00 – 16.00 (tirs.: 08.00 – 18.00).

Bil og Anleggsdekk a.s **YOKOHAMA** **GOODYEAR**

TENK BOLIGSIKRING, TA KONTAKT MED:

SIKRING & LÅSESERVICE

Stavangerveien 36
4313 Sandnes
Tlf 51 68 60 70
Fax 51 68 60 71

KNUTS

Knuts as, Langgaten 39, Sandnes.

kommunepolitikk?

- Hovedstikkordene er å gå fra administrasjon til produksjon på en klok måte som gjør at du får mye ut av pengene. Det er det det handler om. Så får vi gjøre som vi gjorde sist, nemlig å redusere på de administrative stillingene i kommunen.

- Er det ikke det som er i ferd med å skje nå med den store omstillingsprosessen?

- Jo, men det går mye mer på tjenestetilbudet. Og det er pleie og omsorg som skal ta de største kuttene. Det går ut over brukerne, og det har bekymret oss. Vi ønsker en mer kritisk gjennomgang av hva kommunen skal drive med og hva de skal eie.

- Koker det ned til mer privatisering?

- Ikke nødvendigvis, men det er ting vi ikke trenger at kommunen driver med. La meg ta et godt eksempel: Et av de viktigste møtestedene i Sandnes er Sandnes Brygge. Så ser vi at kommunen velger å bruke et tosifret millionbeløp på å etablere en konkurrent, nemlig Kinokino. Vi må tenke gjennom om sånne ting rammer de som skal gjøre ting i egen regi, advarer Borgli. Så kommer Frp-sjefen inn på det med konkurranse:

- Det å motivere og eksponere kommunen selv og de ansatte for litt konkurranse trigger innsatsen, spesielt innen pleie og omsorg. Vi må være åpne for nye konsept. Kommunenes Sentralforbund mener jo selv at

det er et potensial på mellom 20-40 milliarder å hente på konkurranseutsenning. Bare det nedre anslaget på 20 milliarder vil utgjøre mye for Sandnes, sier Borgli.

Ikke en generell tendens

- Men er det ikke sånn at finanskrisen, høyere renter, og andre nasjonale forhold rammer hele kommune-Norge, og at Sandnes sin situasjon ikke bare kan tilskrives lokalpolitiske prioriteringer?

- Vi har aldri hatt større skatteinntekter eller mer rammeinntekter fra staten enn det vi har nå. Det er heller ikke en generell tendens at kommunene går dårlig. Men det som bør bekymre politikere over hele landet er gjelden som kommunen opparbeider seg. Du blir gjenvalgt på det du bruker, ikke for det du sparer. Det er det store dilemmaet for enkeltpolitikere, slår Borgli fast. Han sier videre at det var kommuner som sleit når Sandnes gjorde det bra, og at det i dag er kommuner som har gjort gode økonomiske grep, og trekker da fram Fredrikstad og Oslo som to eksempler.

- Tror du kommunen vil lykkes med den store omstillingsprosessen?

- Du kan ta bort en del tilbud, og redusere bemanningen på de sektorene som bruker mye penger, så får du det jo til. Men det er jo stikk i strid med lovnadene politikerne hadde gått til valg på. Jeg trodde det skulle fokuseres på pleie og omsorg. Men nå ser det

Pål Morten Borgli mener at kommunen ikke bør etablere konkurrenter til de private aktørene. Sandnes Brygge er et drevet møtested, mener han. Sandnes kommune bruker et tosifret millionbeløp på konkurrenten Kinokino.

Til små og store bedrifter over hele Jæren:

La oss ta det fulle og hele IT-ansvaret

- 24 timer i døgnet, 365 dager i året

Som din samarbeidspartner på IT-sektoren skal vi bidra til at du når dine mål. Vår jobb er å forstå din bedrifts behov – og levere funksjonelle løsninger som du føler deg vel med. Felles for våre kjerneområder er vår grunnholdning om respekt for våre oppdragsgivere – og en tvers gjennom profesjonell holdning til måten vi utfører våre oppgaver på. Vi vet godt at kun fornøyde kunder blir værende.

• INFRASTRUKTUR

Vi tar ansvaret for at dine IT-systemer alltid virker. Ved en eventuell systemfeil lover vi umiddelbar reaksjon og assistanse.

• ASP (APPLICATION SERVICE PROVIDER)

Vi gir deg tilgang på programvare – så kan du kjøre dine økonomisystemer på våre servere.

• SYSTEMUTVIKLING

Vi utvikler programvare-løsninger som er stabile, fleksible og nøye tilpasset det avtalte formålet.

Vi holder til på Nærbø, Bryne og Forus og har godt fotfeste på Jæren allerede. Ring oss gjerne for referanser – Lars Sølve Larsen, mobil 911 87 415.

DATAPLAN

www.dataplan.no

Det er bare vrøvl det der som Frp holder på med. Det med fylkesmannen er ikke annet enn et politisk spill

Stanley Wirak i Arbeiderpartiet mener Fremskrittspartiet driver med politisk spill når de trekker fram dette med Fylkesmannen. Han understreker at det ikke er noen dramatik i situasjonen, og at omstillingsarbeidet som er satt i gang nettopp er et tiltak for å hindre at det blir dramatisk for kommuneøkonomien.

gge er et eksempel på et vellykket pri-
no.

ut som det er de som tar det tyngste lasset. Det er klart vi klarer å spare, det er bare et spørsmål om hvor smertefullt det skal være, sier Borgli.

- Men de sier at de ikke skal ta noen stillinger bort.

- Ja, de sier at det ikke skal gå ut over noe, verken tjenester eller stillinger. Da kan en jo spørre hva er det folk har gjort til nå? Har vi sløst? Jeg synes det blir feil å bare si at de ansatte nå skal jobbe smartere. Jeg tror vi må organisere oss smartere, sier Borgli.

Fikk tallene opp i dagen

Borgli sier at han er glad for at hans parti sammen med pensjonistpartiet ba fylkesmannen om en lovlighetskontroll av økonomiplanen, og han tror også de 49 representantene i kommunestyret bør være glad for det.

- Vi fikk en nødvendig revisjon av noe alle trodde var gode greier. Og det er ikke sikkert at fylkesmannen hadde gjort jobben på samme måte dersom vi ikke hadde bedt om en lovlighetskontroll, spekulerer Borgli. Han sier videre at tallene uansett hadde kommet opp i dagen, men at den smertefulle prosessen med innsparinger ville ha blitt utsatt.

- Det var jo mye av inndekningen det ble stilt spørsmålstegn ved, og der hadde nok kanskje flertallet forsøkt seg på en øvelse med å forskyve og håpe på at det gikk greit. Det hadde ført til ennå mer smerte å ta det i september og oktober, mener Borgli.

- Hva skal til for at fylkesmannen setter foten ned ved neste korsveg?

- Hvis gjelden øker like mye framover, og vi gjør nye forpliktelser på driften, da kan vi få et driftsresultat som ikke matcher gjeldsutviklingen, svarer Borgli. Han påpeker også at resultatene fra Lyse ble femten millioner lavere enn anslått.

Konspirasjon om eiendomsskatt

Selv om flertallspartiene har blitt enige om at eiendomsskatt er et ikke-tema, mener Borgli at de som egentlig er for må heise flagg nå.

- Du skal ikke langt tilbake før det ble uttalt fra alle partiene utenom Høyre at det var nødvendig med eiendomsskatt. Jeg er veldig glad for at vi ikke har det. Eiendomsskatt er en like feig beskatning som bompenger. Men det er klart at dersom Ap og de andre partiene utenom Høyre mener at de kun må forholde seg til denne avtalen, men at de egentlig ønsker eiendomsskatt for neste periode, så må de flagge det snart. Det må de gjøre fordi det vil ha betydning for vedtak som blir gjort framover, sier Borgli, og trekker fram en spekulasjon som han mener han har fått bekreftet:

- Jeg tror faktisk at målet for både Ap og Krf har vært å kjøre opp utgiftene og bruke mest mulig penger for å bekrefte at vi trenger eiendomsskatt. Jeg ble beskyldt for å komme med konspirasjonsteorier i det første budsjettet de la opp, men det viser seg nå at vi fikk rett i de antakelsene der, hevder Borgli. Avslutningsvis sier han:

- Vi håper jo alle at vi ikke skal overlevere en kommune i økonomisk krise. Det er den verste gaven vi kan gi innbyggerne nå i jubileumsåret, og det blir en håpløs oppgave for de som blir valg til bystyret neste år, advarer han.

Vrøvl og politisk spill

- Det er bare vrøvl det der som Frp holder på med. Det med fylkesmannen er ikke annet enn et politisk spill, fnyser Stanley Wirak i Arbeiderpartiet.

- Fylkesmannen har sagt er at vi må spesifisere budsjettinnsparingen, og det er det vi gjør nå. Så synes han at det er et for lavt driftsresultat, og det synes vi også.

- Så det er ikke en spesielt dramatisk situasjon?

- Nei, men dersom vi ikke gjør noe, så kan det bli dramatisk, og det er derfor vi gjør noe. Vi kan ikke på sikt leve med så lave resultater.

- Hva er din kommentar til at Borgli mistenker Ap og Krf for å ha kjørt opp utgiftene for å få en bekreftelse på at vi trenger eiendomsskatt?

- Det der er en av hans velkjente konspirasjonsteorier. Det som er saken er at økonomien har vært rimelig god i Sandnes helt til vi fikk en skattesmell rett før jul. Derfor er det nødvendig med disse grepene. Vi forholder oss til avtalen om at det ikke er aktuelt med eiendomsskatt i denne perioden. Dersom vi går inn for det i neste periode så skal Borgli få beskjed, forsikrer Wirak.

Går glipp av store beløp

- Borgli mener dere bør heise flagg i saken om eiendomsskatt nå fordi det vil påvirke vedtak som skal gjøres framover. Hva er din kommentar til det?

- I vårt parti så har vi en programkomité som legger fram programmet for neste periode. Det er partiet som vedtar dette, og det skal vi gjøre den 16. september. I vårt parti er det i hvert fall sånn at det er partiets organer som bestemmer, og ikke enkeltpersoner, sier Wirak sarkastisk.

- Men du er selv for eiendomsskatt?

- Ja, jeg gikk inn for eiendomsskatt. Jeg synes vi må ha en alvorlig diskusjon om hvilket ambisjonsnivå vi skal legge oss på i Sandnes. Det er klart vi kan velge å redusere ambisjonsnivået, og uten eiendomsskatt går vi glipp av 60-100 millioner hvert år. Det er selvsagt fullt mulig å styre byen uten de pengene, men jeg mener at for å få en full blomstring i byen så må vi gjøre investeringer i de unge og i fremtiden. Med eiendomsskatt kunne vi fått til en slik blomstring. Se bare på Stavanger. De kan blomstre på en helt annen måte enn Sandnes med disse pengene. Det er ikke for ingenting at de aller fleste byene i Norge har eiendomsskatt, sier Wirak.

Det kommer til å kjennes

- Er det levekår det kommer til å gå hardest ut over?

- Nei. Det ble ganske mye innsparing på levekår i den forrige runden, og det var et stort overforbruk i fjor på vikarer i forhold til budsjettet. Det er det vi nå tar inn igjen med rundt 20 millioner. Det handler om å redusere på vikarbruken, og organisere tjenestene bedre. Men det handler også om å kutte stillinger. Det bystyret har sagt er at vi i størst mulig grad ikke kutter på de som er ute i feltet, de varme hendene, for eksempel sykepleiere. Kuttene skal gå på administrative stillinger, og så skal vi prøve å organisere oss på en måte som kan spare inn stillinger, sier Wirak. Han nevner sammenslåingen av nattpatruljene i tre omsorgsdistrikter som et eksempel på at en har klart å spare inn et årsverk uten at det har gått ut over kvaliteten.

- Men jeg sier ikke at vi ikke kommer til å kjenne det. Du sparer ikke så mye uten at det kjennes. Men det skal ikke gå ut over de nødvendige behovene til de eldre og syke. Det er ingen som skal føle utrygghet for å få den pleien de trenger, og det er viktig å få fram, understreker Wirak.

Kulturpolitikken

- Borgli stiller seg kritisk til at kommunen bruker millionbeløp på institusjoner som for eksempel Kinokino så lenge vi har private kulturaktører som for eksempel Sandnes Brygge. Hva er din kommentar til det?

- Det vil alltid være forskjell mellom Frp sin kulturpolitikk og resten av partienes politikk på området. De har som utgangspunkt at kultur er en utgiftspost. Vi har som utgangspunkt at kultur er en investering, for trivsel, for arbeidsplasser, og for å få folk til å bosette seg i regionen. Det viser seg også over alt at der det ikke blir satset på kulturutvikling blir det en død by der det blir færre opplevelser og trivselen blir mindre. Ta kulturhuset som et eksempel: Jeg vil si at Sandnes før og etter kulthuset er to helt forskjellige byer. Frp var også i mot byggingen av kulthuset, minner Wirak om.

- Se på den folkefesten vi hadde her på onsdag. Det viser at kultursatsning er viktig. Men det er selvsagt alltid enkelt å sette opp kulturen mot andre ting. Hva er alternativet? Skal bare markedet få rå?, spør Wirak retorisk, og avslutter med å minne om at alle byer i Norge har en kommunal satsning på kultur.

Nytt syn på hjembyen

Pete Johansen har spilt inn tretten låter i Art Beat Studio på Ålgård. Nå må han få på plass cover og distribusjon. Vi har fått smughøre, og det lover svært godt. Han håper på utgivelse i år, men det kan drøye til neste år.

Edmund Rossland synger ikke lenger med på refrenget "Kor i helsiken e Sandnes?". Som prosjektleder for vandrateateret Bak byen drømmer damene, har han fått et helt nytt syn på hjembyen sin. Han har rett og slett blitt begeistret for bursdagsbarnet.

AV TROND ANFINNSEN

- Jeg har fått øynene opp for at Sandnes er mye mer enn jeg selv har trodd, og har blitt veldig glad i byen igjen. Jeg har bodd i Sandnes i 40 år, og lenge tenkt at byen liksom bare er et sted å bo. Så tar vi toget til Stavanger når vi vil oppleve noe. Eller når vi skal på jobb. Nå har jeg blitt kjent med Sandnes sentrum på en ny måte, eller fra en ny innfallsvinkel, sier Rossland begeistret. Det er som medarbeider for Kulturkompaniet han har fått anledning til å trenge bak fasadene og inn i bakrommene til butikkene i Langgaten og ellers i sentrum.

Historier bak hvert butikkvindu
- For at prosjektet skulle bli leve-

dyktig har jeg vært nødt til å jobbe bak kulissene, og få velvilje fra grunneiere og butikkeiere. Gjennom det har jeg fått utrolig mange små og spennende historier som har vært med å bygge Sandnes sin identitet på nytt for meg. Du finner en historie nærmest bak hvert butikkvindu, og det er disse historiene vi har tatt utgangspunkt i med denne forestillingen, forklarer Rossland. Han sier videre at han har blitt overrasket over vitaliteten i byens hovedgate.

- Ta for eksempel detaljhandelen. Det er ikke lenger et tomt butikkvindu. Langgaten har blitt skikkelig revitalisert med mange spennende nisjebutikker. Og det er ingen kjedebutikker i gata. Foreningen Sandnes Sentrum melder om en enorm positivitet og "drive" i handelen, sier Rossland.

Pianoverksted

Den ivrige prosjektlederen har fått være med å kaste lys over bortgjemte og glemte smau og bakrom, og trekker spesielt fram smauet bak Ole Berge. Der kunne publikum få oppleve "Det vakreste".

- Det å stå og male dette huset inni smauet bak Ole Berge, og få historien om huset, har vært fascinerende. Det var et gammelt pianoverksted. Huset har en enorm sjel og det har en gang gitt rom til en oppegående næring, sier Rossland begeistret. Han trekker også fram Nygårds-smauet og alomonssmauet som

spennende bakrom de har blåst nytt liv i.

- Folk begynner å ta baksiden av husene sine på alvor, og det er der de gode historiene kan oppleves.

Lokal døråpner

- Hvordan ble du selv involvert i dette prosjektet?

- På et tidspunkt trengte prosjektet en prosjektledelse og en ansvarlig produsent. Da var det naturlig å henvende seg til Kulturkompaniet. Vi driver jo med dette, og har lange erfaring i å kjøre forestillinger i all slags format, både store og små. Jeg begynte i Kulturkompaniet litt sånn frilans i starten, og jeg er den eneste fra Sandnes. Det var viktig å få inn en som kunne komme inn forskjellige dører i Sandnes. Det var spennende for meg å si ja til dette. Det ballet på seg etter hvert, og har de siste månedene vært en fulltidsgeskjeft for meg. Jeg har lært utrolig mye, og jeg tror Kulturkompaniet med dette igjen har vist at vi kan håndtere sånne store og komplekse prosjekt.

Tiltrekkes av det umulig

- Du er jo egentlig elektriker. Fortell litt mer om bakgrunnen din?

- Ja, i utgangspunktet er jeg elektriker, og har jobbet som elektrotekniker i mange år. I 2004 begynte jeg i Fredheim Arena som daglig leder i full stilling. Jeg fikk bygge arenaen til å bli en kulturarena og positivt tilskudd til Kulturhuset. Vi har hatt mange

FOLK & FE

arrangement og konserter der, blant annet Jakten på julen som ble en stor suksess. Så kom jeg til et punk der jeg kjente at jeg ville utvide horisonten. I en menighet kan det fort bli innadvent, og jeg kjente et behov for å være ute der folket er. For få måneder siden begynte jeg å jobbe femti prosent i Kulturkompaniet og femti prosent i Fredheim Arena. Da sa jeg opp selve menighetsarbeidet. Nå har jeg kun ansvaret for drift og utleie av Fredheim Arena, sier Rossland, og understreker hvor viktig denne jobben har vært for ham:

Fredheim har vært en flott arena for meg å lære og feile. Jeg har virkelig fått lære det å gjøre en visjon og en ide levende, og sette det ut i livet. Det å motivere og engasjere frivillige til å dra i samme retning. Det har vært en knallhard læringskurve, og jeg har kastet meg ut i det. Og det at jeg er uredde er kanskje min største styrke, spekulerer Rossland.

- Jeg tar lett utfordringer, og synes det er spennende med ting som ser umulige ut. Det handler om å knekke det ned, og ta et skritt om gangen, og se det ferdige resultatet i horisonten. Det er nesten som en arkitekt ser for seg et ferdig hus. Jeg tror det er en viktig evne for alle produsenter i alle sammenhenger, sier Rossland.

Hvor ble det av mediene?

Prosjektet Bak Byen Drømmer Damene har fått medieomtale i forkant av forestillingen, men Rossland lurte litt på hvor mediene ble av under og etter prosjektet.

- Jeg er litt overrasket over at pressen ikke har klart å se hva dette virkelig er. Jeg mener at dette prosjektet er byjubileum på sitt aller beste. Det er for Sandnes, i Sandnes og med Sandnesbuer. Det har vært en folkevandring for å oppleve forestillingen, og tilbakemeldingene har nærmest vært entydige: Det har vært fantastisk! Dette er en forestilling som hadde fortjent mye presseomtale, og ikke minst anmeldelser, sier en litt resignert Rossland.

- Hva er det neste Kulturkompaniet skal til med nå når dette prosjektet er dradd i land?

- Det neste er vel kanskje Havnefesten og Barnas by. Sandnes feirer jo hele året, og vi har ansvaret for flere arrangement. Vi jobber med alt fra enkle bedriftsarrangement til større prosjekt som har mye mer langsiktighet i seg. Kulturkompaniet er i en bransje som merket godt finanskrisen, men nå har vi nådd bunnen, og vi ser at det er en positivitet i næringen, avslutter en optimistisk Rossland.

EU KONTROLL

Du mottar ikke lenger varsel fra Statens Vegvesen. Finn ut når din bil skal på EU kontroll på www.mecacarservice.no eller send REGNR til 2282.

- Vi utfører EU kontroll
- Rask levering ved timeavtale
- Småfeil utbedres på stedet
- Vi kan reparere alle feil og mangler

ROVIK AUTO

Hanaveien 12-16, Hana
Tlf: 51 60 55 80,
Åpningstider man, ons-fre: 07:00-16:00
tirs: 07:00-19:00

ROGALAND BILVERKSTED

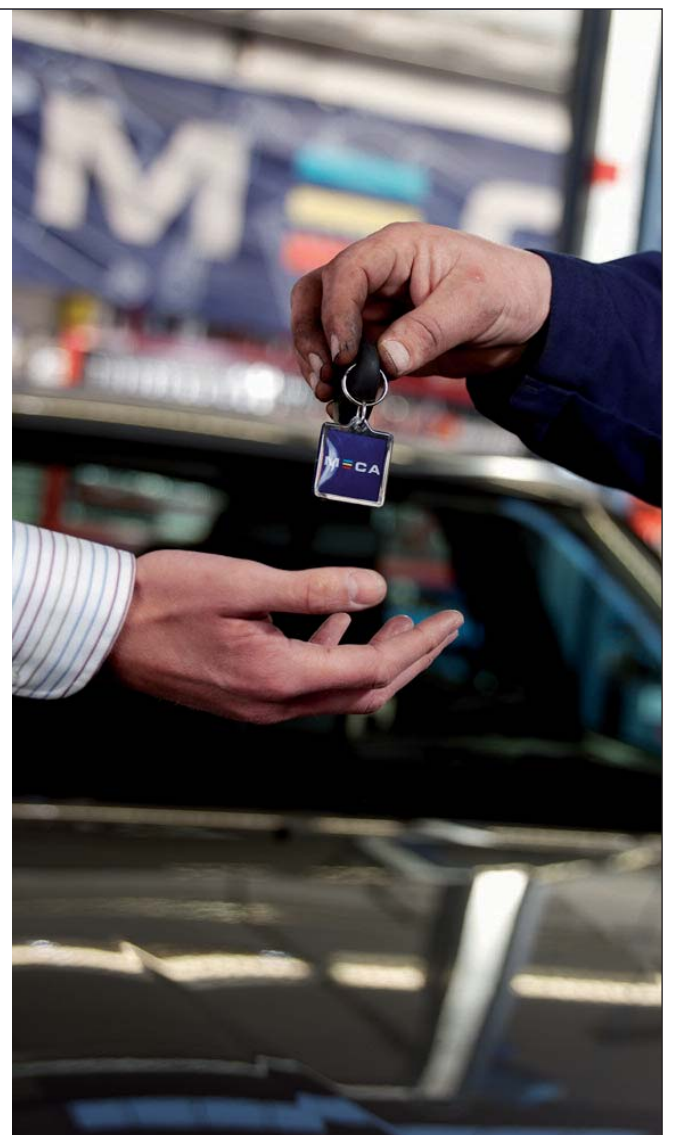
Midtbergveien 2, Forus
Tlf: 51 80 07 90
Åpningstider: man-fre: 08:00-16:00

VIBEMYR BILVERKSTED

Nikkelveien 8, Lura
Tlf: 51 60 32 12
Åpningstider: man-fre: 07:30-16:00

BETAL NÅR DET PASSER!
Rentefritt opptil 24 mnd.

www.mecacarservice.no

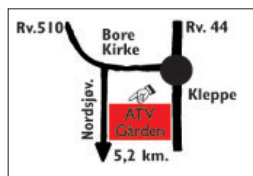
M E C A
CAR SERVICE

EU-Traktor Sportsman 500 EFI

Registrert som EU-Traktor. Kan kjøres med traktorsertifikat. Uansett bruksområde, 500 EFI er maskinen med god komfort. En kraftfull væskeavkjølt 499 ccm motor med elektrisk bensininsprøyting (EFI). Ypperlig for gårdsbrukere, kommuner og etater, anlegg, jakt og fritid. Godt med tilbehør og oppbevaringsplass gjør maskinen meget allsidig.

Pris 87.375 inkl. mva.

POLARIS

Nordsjøveien 520, 4352 Kleppe
Tlf. 51 42 01 20 – 907 95 390

www.atv.as • Åpent: Hverd. 9–15.30. Torsd. 9–19. Lørd. 9–13

La fagfolk ta seg av solskjermingen din! Ta kontakt for en gratis og uforpliktende befaring!

Auglendsveien 14 • Stavanger

Tlf: 51 88 55 80

ACsenteret
www.acsenteret.no

VRAKPANT 1000,- kontant for biler som hentes

Unngå årsavgift for 2010. Lever bilen før 22.3.

Biler levert Egersund vrakpant kr 1500,-

Åpent: Man-tir 8–16 Ons-fre 8–15
Torsdag 8–18

Godkjent
opsamlingsplass

Rogaland Bildeler a/s

Bestill henting: 51 49 49 50 eller send
SMS 40 40 49 56 eller e-post rogbil@hesbynett.no

GLASSMESTER

Duggete, knuste
vinduer eller skyvedører?

- Alt i glassreparasjoner og speil
- Messing - og blyinnfatning
- Rammeverksted m/utstilling

Så ser du klart...

**Sandnes Glassindustri &
Speilfabrikk eistf. Ans**

Tlf: 51 66 37 22 - Fax 51 66 72 76

Gravarsvei 6, 4306 Sandnes (Vis a vis Maxi stormarked)

Numan Berevan driver Elegance bil & båtpleie. Han er bestemt på at håndvask er langt å foretrekke foran maskinvask av bil. De tar også innsiden av bilen din.

Skikkelig håndvask

Det moderne samfunnet bringer oss stadig nye maskiner som gjør manuelt arbeid overflødig. Men det er ikke dermed sagt at det ikke også kan gå andre vegen. Automatiserte maskiner på Statoil og Esso har fått konkurranse av flittige hender som gyver løs manuelt.

AV TROND ANFINNSEN

En av disse vaskehallene finner vi i Sjøvegen 4 på Lura. De ansatte på Elegance bil & båtpleie er i gang med høytrykksspylere, såper, svamper, støvsugere og bonevoks. De ferdige bilene står utenfor og skinner om kapp med solen. Og i motsetning til de automatiserte konkurrentene på bensinstasjonene kan de manuelle renholdsarbeiderne også operere på innsiden av bilen din. Det beste av alt er at prisen ikke er nevneverdig stivere.

Mer opptatt av bilen

På et lite kontor i vaskehallen møter vi sjefen Numan Berevan. Han kom til Norge fra et urolig Irak i 1998. Det var i september i fjor han startet opp forretningen, da sammen med en kamerat. Han har nå trukket seg ut.

- Hvor mange ansatte er dere her?
- Det varierer, to til tre.
- Er dette med håndvask av bil noe nytt her i distriktet?
- Ja, det er nok det. Det var ikke så mye av det før.
- Så det er mange som ønsker å få vasket bilen manuelt?
- Ja, håndvask blir mer og mer vanlig. Folk har kanskje blitt mer opptatt av å ta vare på bilene sine, spekulerer Berevan.

Utvendig og innvendig

- Er det bedre for bilen med håndvask enn maskinvask?
- Ja, selvsagt. Jeg har vasket bil i maskin mange ganger, og den kommer ikke til over alt. Maskinen kan også lage riper i lakken.
- Virkelig?

- Ja, spesielt på mørke biler, skulder og riper. Og de er dyre å fjerne, advarer Berevan.

- Kan dere konkurrere med maskinvaskene?

- Ja, vi er faktisk billigere. Og vi har mange forskjellige program. Når vi tar både innvendig og utvendig tar vi bare 280 kroner. Da blir hele bilen fin.

- Tar det lang tid?

- Det tar 40 til 45 minutt. Men dersom kunden har dårlig tid, bruker vi to personer på bilen, og da går det forttere, lover Berevan.

Ønsker flere private

Elegance bil & båtpleie leier lokaler av Birger Kvarme som i etasjen over selger Skoda. Et bitte lite steinkast opp i gaten ligger også Hegre Auto. Den heldig plasseringen gjør at Berevan og hans mannskap jevnlig tar imot biler til klargjøring for salg fra de to forhandlerne.

- Har du kapasitet til flere biler enn det du tar inn nå?

- Nei, ikke med de folkene jeg har nå, og jeg kan ikke ansette flere før jeg vet at jeg har flere jobber.

- Ønsker du å utvide driften?

- Ja, og jeg har planer om å gå ut med reklame for å rekke ut til privatkundene, sier en optimistisk Berevan.

De ferdige bilene skinner om kapp med solen. Denne Lexusen skal visst nok tilhøre sjefen på Hegre Auto. En godt utstyrt luksusbil, ifølge Berevan.

Det dukker stadig opp vaskehaller for manuell bilvask. Elegance bil & båtpleie på Lura er bare en av flere.

OPPHØRSALG MØBLER KUN 2 DAGER IGJEN!

FØR VI AVSLUTTER VÅRT BUTIKKSALG

30-70%

Fremdeles kjempeutvalg
i kvalitetsmøbler for deg
som ønsker noe spesielt

Årets møbelkupp
gjør du i Egersund!!!!

VI HAR OGSÅ ET FLOTT UTVALG I HAGEMØBLER

JA MØBLER TENGS - EGERSUND

Telefon 51 49 42 00 LANGÅPENT: TORS-FRE. 9-19 • LØRDAG 9-15

KJØP I DAG
BETAL OM
4 MÅNEDER

Radio Sandnes

06.00 - 10.00

4SOUND

STAVANGER KVADRAT

BIG BEAT KICK'IT

Bestselgende digitalt trommesett med mange lyder og hodetelefonutgang.

PRIS 2.995,-
Varenr. 222499

YAMAHA C45A

Akustisk gitar av god kvalitet til knallpris!

PRIS 995,-
Varenr. 195325

Gibson
USA

SG SPECIAL FADED

En rå SG med et rått og slitt utseende! Ellers helt lik SG Special. Kropp: Mahogni. Hals: Mahogni. Gripebrett: Rosewood. Elektronikk: 490R og 490T humbucker mikrofoner, 2 x volum, 2 x tone, 3-veis pickup velger.

PRIS 7.395,-
Varenr. 126947

5.995,-

YAMAHA DGX630

Et instrument med god piano-lyd, rytmer og gode keyboardtangenter, til en overkommelig pris.

Førpris: 7.595,-

4SOUND er ditt naturlige valg når det gjelder musikkinstrumenter, uansett om du er nybegynner eller proff! Våre butikker utmerker seg i både varesortiment, kunnskap, service og gode priser.

WWW.4SOUND.NO

Tlf: 40 00 11 86
Steinkargata 19 - Stavanger
Kvadrat Kjøpesenter - Sandnes

4SOUND

Vi leverer til bransjen!

Lakksystemer | Sprøyteutstyr | Verneutstyr
Bil & Båtpleie | Verktøy | Tilbehør
Kurs | Filter

www.multilakk.no

Butikk på Ganddal!

Vårpuss, bil og båt!

10 år
2000 - 2010

MULTILAKK
Lakk- og industrimateriell

Multilakk AS | Lundegeilen 10 | 4323 Sandnes

Tlf: 97 96 4000 | Fax: 51 97 95 23 | post@multilakk.no

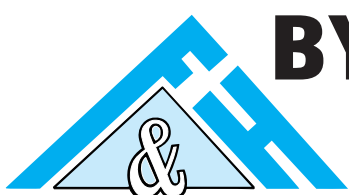
Multilakk Haugesund AS | Norevegen 26 | 5542 Karmsund

Tlf: 52850400 | Fax: 52850401 | haugesund@multilakk.no

**SPØR OSS OM PRIS PÅ
VINDUER!**

LAGERVINDUER ÷ 45%
BESTILLINGSVINDUER ÷ 40%
**OGSÅ GODE TILBUD PÅ
INNER- OG YTTERDØRER!**

BYGGMARKED

www.fladen.no

ROALD AMUNDSSENSGT. 113, **SANDNES**

Tlf. 51 62 25 39 • Email: fla2@online.no

Engwall Pahr-Iversen

SANDNESHISTORIER

Den alternative byhistorien

Sandneshistorier

Engwall Pahr-Iversen serverer den alternative byhistorien, hvor viktige stikkord er jernbaneutbygging, melsheibrann og Julie Ege.

Kr 348,-

BIRGIT MØSTER
Boken til mine kjære
- en praktisk og personlig håndbok

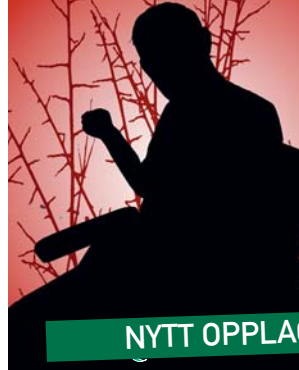

Boken til mine kjære

Praktisk håndbok for etterlatte etter dødsfall. Inneholder både en faktadel og en personlig del.

Kr 198,-

Per Løvhaug
Det levende buret

NYTT OPPLAG!

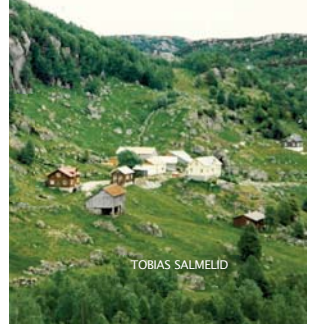
Det levende buret

Per Løvhaug med sjelden beretning om livet etter et hjerneslag.

kr 248,-

Fengslet i fjellheimen

Saga om Gunhild Pedersdatter Ousdal Salmelid, 1857-1951, og de som stod henne nær

TOBIAS SALMELID

Fengslet i fjellheimen

Tobias Salmelid skildrer det harde livet på fjellgarden Salmelid på 1800-tallet. En gripende fortelling om kampen for å overleve.

kr 248,-

Bøkene fås kjøpt hos samtlige bokforhandlere i Sandnes.

COMMENTUM
FORLAG AS

Gamleveien 87 - 4315 SANDNES
Tlf. 51961250 Fax 51961251
www.commentum.no

WIG WAM

Lørdag 8. mai 2010

Huse på Jæren, Jærvegen 275

Forhåndssalg kun på

 billettService.no
a ticketmaster company

Huse på Jæren lørdag 8. mai kl. 20.00.
Oppvarming: Tribute To Mods kl. 20.30.
Bill. pris 350,-. 18 års aldersgrense. Servering.

ERAPOL
INNOVATIV BIOTEKNOLOGI

BRANN & Stryker

Treprosjekt

ELKJØP

ESPENES a.s

ke
Kverneland Elektriske a.s
Tlf. 51 78 91 00 - www.ke.no

FARSTAD
catering

Suldal **JB** Billag

Block Berge

JÆREN HOTELL

DIREKTE BYGG as

Angus

Håland Kjøtt

KLEPP FOTO

Seland Optikk
interlens
SANDNES · SOLA · KLEPP

Hareid LTD
Opplevelser, arrangementer og aktiviteter.
Tlf. 456 44 588

PB
Murmester Jørn Vestly
PIZZABAKEREN™

MECA
KLEPP

KLEPP SPAREBANK

coop obs! bygg

coop mega

JÆRHAGEN
Signering i Jærhagen
8. mai kl. 16.00!

HEGRE

- biler og folk du kan stole på

Gamlevegen 81, 4315 SANDNES
 Åpningstider: Mon, ons, tors, fred: 08.30-14.00
 Tirsdag: 08.30-20.00 Lør: 10.00-14.00

Tel: 51607600
 Webb: www.hegre.no

- Reparasjoner av biler, karosseri og lakk
- Eu-kontroll
- Service

www.mecacarservice.no

MECA
 CAR SERVICE
 DITT BILVERKSTED

NYSTED

D.NYSTED A.S

Nysted gruppen

Luramyrvæien 1, 4313 Sandnes - Tlf. 51 96 19 99
 www.nysted.no

VI KAN FLATE TAK

 SANDNES TAK AS

Tlf: 51 601450
 Fax: 51 601451
 E-mail: post@sandnes-tak.no

SANDNES TAXI

51 66 16 00

www.sandnestaxi.no • post@sandnestaxi.no

Kanskje Rogalands hyggeligste sjåfører

 SVEND SVENDSEN

SKOTØYFORRETNING AS

Tlf 51 66 12 18 • Langgaten 22, 4306 Sandnes

Svithun Elektro

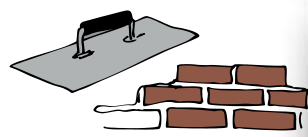
- VI KOMMER NÅR STRØMMEN GÅR!

Besøk oss på: www.svithun-elektro.no

E-Post: post@svithun-elektro.no
 Hjemmeside: www.svithun-elektro.no

Alt innen mur, flising, montering
 av ovn/peis og pipe.

Jone
 Mob: 48 88 20 50
 Email: jone@murogflisepartner.no

mur & flisepartner as

Storms

sko vesker reiseutstyr

EL-IT
 INSTALLASJON

Tlf. 4747 9000

Fabrikkveien 40, 4323 Sandnes
 Internett: www.el-it-installasjon.no
 E-post: post@el-it-installasjon.no

GODKJENT FOR ANSVARSRETT

Aut. maskinentreprenør D 1
Arne Møller Maskin
 GRAVING - TRANSPORT - SPRENGING - FORSKALING
 LØSTEIN - SOLLA JORD

AM
 MASKIN

LURA TURISTHEIM

- Café
- Selskapsmat
- Take Away
- Catering
- Snitter/Smørbrød
- Overnatting
- 51 60 4000

 Sandnes Elektriske
 FORRETNING A-S

ALT ELEKTRISK PÅ SAMME STED

Tlf. 51 68 57 00
 Langgt. 87, 4306 Sandnes
 Etablert 1950

E-post: post@sandneselektriske.no
 Web: www.sandneselektriske.no

expert **BELYSNING** **SERVICE avd.**

SANDNESGARN

Postboks 143, 4302 Sandnes
 Telefon 51 60 86 00

Bakeret

- en god opplevelse

Langgaten 26, Sandnes

SPORT & IDRETT

Lindesnes-Ådneram på rulleski

Redaksjonen har til hensikt å gjennomføre distansen Lindesnes-Ådneram på rulleski i sommer. Rennet som har fått navnet Lindesådnelåmi vil sannsynligvis bli gjennomført i løpet av juli måned. Dato for løpet er ennå ikke satt, men det vil bli trommet sammen til et planleggingsmøte med interesserte deltakere en gang i løpet av mai måned. Tanken med løpet er å samle mosjonister som på sikt har til

hensikt å gjennomføre Norge på langs stykkevis og delt. Med Lindesådnelåmi vil den sørligste etappen være gjennomført, og da blir trinn nummer to og tre de vakre skiturene Ådneram-Haukeliseter og Haukeliseter-Finse. Deretter blir det å ta fatt på Hallingskarvet og sikte seg inn mot Tyinkrysset sør for Jotunheimen. Interesserte bes ta kontakt med redaksjonen på epost: ta@regionaviser.no

Livet blir ikke mye bedre enn dette, 25 pluss, motorsykel, vakkert landskap og en kald øl en times kjøring unna.

Ekstase på to hjul i Sør-Afrika

Heldigvis hadde løven spist en annen lunsj enn oss

Jeg har aldri passert 180 kilometer i timen på grus. Og definitivt ikke midtvinters. Velkommen til motorsykkelparadiset Sør-Afrika.

TEKST OG FOTO: CLAUS DISETH

«Et godt hode og et godt hjerte er alltid en formidabel kombinasjon», sa Nelson Mandela. Tretti varme-grader, svingete grusvei og gode offroad-dekk er ikke noen elendig miks, det heller. Dette er Swartberg pass. Fjell. Fantastisk natur. Fast grusdekke. Fykende støv. Frydefulle kurver. Fyrrig sol i kaldt, norsk blod. Sør-Afrikas puls trommer eksotisk, og dun-drer hardt i et motorsykelhjerte. Bli med videre.

Gud velsigne Afrika

Vi har passert byen Ladismith. Inne i mitt hode dun-drer de fantastiske tonene fra vokalgruppen Ladysmith Black Mambazo og Sør-Afrikas nasjonalsang «Nkosi Sikelel' iAfrika (Gud velsigne Afrika). Den altfor tunge tyske tolvhundrekubikkeren maler som en stappmet leopard etter et anti-lopemåltid. Jeg er ikke religiøs, men har en «nær-himmelen-opplevelse» ombord på den tunge, bayerske boxeren: På en uventet slette med en like uventet kul har jeg for første gang på en så tung sykkel opplevd at begge hjulene forlot jorden. Samtidig. Jeg brøler som en løve.

Et sitat i hodet

«Da misjonærene kom til Afrika, hadde de med seg Bibelen. Vi hadde jorden. De sa: "La oss be", og vi lukket øynene. Da vi åpnet dem, var det vi som hadde Bibelen og de som hadde jorden.» Sitatet er selvfølgelig ikke mitt. Det til-

hørte egentlig den kanadiske indianerhøvdingen Dan George, men ble lettere omskrevet, og gjort kjent av apartheidmotstanderen Desmond Tutu. I dag Sør-Afrikas mest kjente erkebiskop.

Det har muligens rablet for meg, men sitatet dukker til stadighet opp, der jeg er på vei ned Swartberg pass. Andre gir. 5.500 omdreining. ABS vekk. Bakbrems inn, og breisladd ut av svingene. Endeløse landområder. Bare horisonten setter grenser. Og gjerdene som markerer at dette er én manns eiet land. En hvit manns land.

Millioner i blikkskur

Sør-Afrika er kanskje Afrikas vakreste, mest kontrastfylte, varierte land. Men selv som motorsykkelturist med fokus på kjøre-opplevelsen er det umulig å glemme landets historie. Kolonistyre. Apartheid. Pieter Willem Botha. Nasjonalistpartiet. Frederik Willem de Klerk. Forhandlinger.

ANC. Nelson Mandela. 27 år i fengsel. Frie valg i 1994. Nasjonalistpartiet – som innførte apartheid i 1948 – ble forøvrig oppløst først i 2005. Før vi kjørte ut av vakre Cape Town, fikk vi en omvisning i «township'en» Khayelitsha. Eller «Vårt nye hjem» på Xhosa-språket. Det ble etablert i 1985 på en gammel søppelfylling en halvtimes kjøring utenfor vakre Cape Town. I dag er området Sør-Afrikas tredje største township – bare Soweto (South West Township) og Sharpeville utenfor Johannesburg er større. Her, i papp- og blikkskur langs motorveien, bor det anslagsvis 1,2 millioner mennesker – men ingen er helt sikre på det nøyaktige antallet.

Liv og røre

Det er søndag i Khayelitsha. De støvete gatene kryr av folk. Lukten av grillet kjøtt, varm frukt, svette mennesker, krydder, kloakk og fattigdom er intens. På et gatehjørne har en dansegruppe fått liv i stereoanlegget. Tilskuerne jubler, klapper og danser med. De eldre er helligdagsskledd, ungdommen som unge flest. Fargerike. Baren – lokalt kjent som en shebeen – på den andre siden av gaten, kryr av folk. Lydnivået er livsbejaende. Fjernsynsapparatet – sentralt plassert på den ene kortveggen – drønner ut pop fra en musikkkanal. Biljardbordet har blitt sitteplasser. Det ligger en solid dose galgenhumor i barens navn: «The

følgelig måte vi ta turen innom Kapp Det Gode Håp, det sydligste punktet på det afrikanske kontinent

erfront Tavern». Oppkalt etter
e Towns hippe havneområde.
vi i går kveld spiste luksuriøs
omstmiddag.

lig kjøpt motorsykkeltur
klokere, og med et litt større
pektiv, forlater vi Khayelitsha.
orsyklar skal hentes, grusvei-
kal utforskes. Det er utrolig
man rekker å tenke på et
orsykelsete. Derfor er det
ikke også deilig å komme
. For eksempel til Malagas, et

lite tettsted i enden av en 40 kilo-
meter lang grusvei. Eneste vei til-
bake til sivilisasjonen er enten
samme rute tilbake, eller over en
elv, på en flåte. Trukket av to ster-
ke menn som hevder de klarer å
dra ti tonn over Breede River.

– Til å være en mandag i januar,
er jaggu ikke dette verst, sier
Bjørn Edgar Johannessen fra
Kongsberg-traktene. Vi sitter ved
bredden av Breede River med en
kald namibisk øl i hånden. Tolv
nordmenn på tur under ledelse av

en tysker som har gjort sørafrika-
ner av seg, og kjenner de beste
veiene som sin egen bukselom-
me.

– «Vi» har gjort det noen snøfter
over, og andre bare drømmer om:
Vi har kjøpt en ferdig motorsyk-
keltur. Dratt kredittkortet, fått fly-
billett, busstransport til hotell,
leiesykel, følgebil til bagasjen,
guide og hoteller underveis.

– Dette opplegget er helt topp.
Alt jeg trenger å tenke på er selve
motorsykkeltkjøringen. Og å for-

Verdt å vite

En rekke lokale, internasjonale og norske selskap arrange-
rer turer med motorsykel i Sør-Afrika. Vi reiste med
mcReiser.no (www.mcreiser.no). Før du velger reiseoperatør
bør du forsikre deg om at vedkommende er medlem av
Reisegarantifondet. Det gir trygghet om noe skulle skje
underveis. Vær også klar over at dersom du er på guidet
tur, stiller de sørafrikanske myndighetene strenge krav til
guiden. Vedkommende må gjennom en omfattende utdan-
nelse, og inneha gyldig lisens som turguide. Turer uten
offisiell guide kan med loven i hånd avbrytes. En guidet tur
er per definisjon en tur hvor deltakerne har betalt penger
til en turleder.

Sørafrikanerne tar seg gjerne en kald øl eller to til lunsj,
før de kjører videre. Men promillelovene er nesten like
strenge som her hjemme. Av hensyn både til deg selv og
resten av gruppen du kjører sammen med, bør du vente
med «skinnbuksepilsen» til dere er framme. Det er venstre-
kjøring i Sør-Afrika. Bruk følgende regel: Hold til venstre.
Se til høyre.

FAKTA

døye alle inntrykkene, sier Bjørn
Edgar.

Elleve offisielle språk

Gresshoppene surrer i sivet.
Elven klukker på vei ned til det
Indiske hav. Var det et løvebrøl vi
nettopp hørte i det fjerne? Nei. En
frosk. Den store BMW'en romler
trofast videre. Garden Route,
Knysna, Karoo, Prince Albert,
Oudtshoorn, se opp for struts,
Montague, Stellenbosch, vakt
dem for rødvinskuppelhue. Tolv

motorsykler på eventyrreise. På
vei gjennom vindistriktet
Stellenbosch havner vi i kø.
Hastigheten går ned, og tankene
flyr sin egen vei. Sør-Afrika har
elleve offisielle språk, tre hoved-
steder og en fargerik blanding av
folkeslag. Det nasjonale mottoet
er «!ke e: xarra ke». Best over-
satt med «Ulike folk forent».
Akkurat som en gruppe norske
motorsyklister på tur.

REXTON 4X4

Pris fra kr. 342.000,-

- Kraftig diesel 2,7 l
- 3,2 tonn hengervekt
- 165/186 hk
- Automatgir/Manuell
- 4-hjulstrekk
- Klassens beste førerplass

ACTYON SPORTS

Pris fra kr. 242.000,-

- 141 hk diesel 2,0 l
- 2,3 tonn hengervekt
- Automatgir/Manuell
- 4-hjulstrekk
- Personbilkomfort

Bilforretningen
EIVIND HOLMANE A/S

Garanti – Innbytte. Brukt mot brukt.

Holmane, 4364 Sirevåg
Tlf. 51 79 96 30 – Faks 51 79 96 40
www.holmanebil.no

SSANGYONG – full frihet

ÅPENT: Mand., onsd., fred. 9–16. Tirsd., torsd. 9–19. Lørdag 10–14.

www.ssangyong.no

VÅRSALG

Classic helårsdyne

Gåsedun

allergifri, vaskbar 60°C

140x200 før 1590

Nå 499,-

Finnes også i ekstra lengde og dobbel.

Alle laken

1/2 pris

hoie
The Way we live in Scandinavia

Den originale hotellputen fra Høie

70x100 før 799,-

Nå 499,-

Vi har også putetrekk

hoie
The Way we live in Scandinavia

Gardinstenger m/oppheng og ringer

Fra 1,6 opptil 3 meter

Før 299,-

Nå 99,-

Classic hodepute

Gåsedun, allergifri, vaskbar 60°C
50x70 cm

Før 398,-

Nå 99,-

Høie miljøpute

50x70 cm

Kun 39,-

Stort utvalg i vårens voksdunker

140 cm bredde

Fra kr **29,-** pr. m.

Sommerdyne i gåsedun

vaskbar 60°C, allergifri

140x200 før 990,-

Nå 299,-

Finnes også i ekstra lengde og dobbel

Sengesett i krepp og bomull

Før 398,-

Nå kun 99,-

JENSEN

INTERIØR

SANDNES Vågsgrt. 15

Tlf. 51 66 81 13

Åpent: Man-fre 9-19 (16)

25% rabatt på

Kirsch

www.boligpartner.no

Bestill vår mye omtalte huskatalog!

- Husene folk snakker om

Sele Bygg & Maskin AS utfører alt innen graving, betong og byggtjenester og er forhandler av BoligPartner sine hus i Sør-Rogaland. Vi har 44 hustyper fordelt på seriene Nostalgi, Herskapelig, Moderne og Quadra. Vi ønsker alle velkommen innom for hyggelig uforpliktende husprat! Våre åpningstider er 12.00 - 16.00 på ukedager eller etter nærmere avtale. Se også www.boligpartner.no for mer informasjon om BoligPartner.

Sele Bygg & Maskin AS
Oalsgate 3, 4307 Sandnes
Telefon 52 90 60 00
E-post post@selebygg.no

Dubai fra **183,-**
Paris fra **227,-**
Roma fra **219,-**
Aten fra **153,-**
Nice fra **293,-**
Kreta fra **123,-**

Priseksempel 14-20. juli. Pris pr person i dobbeltrom. Findthehotel.net garanterer at vi har lavest pris på hotell. Besøk vår hjemmeside for mer informasjon og priser.

findthehotel.net

**VI TJENER PENGER PÅ
ANNONSENE I SANDNESAVISEN!**

FK-butikken i Sandnes har ofte gode tilbud. Markedsansvarlig Anstein Strand treffer kunder fra hele Sandnes når han annonserer i Sandnesavisen.

FK-butikken
- mer enn du tror!

Sandnesavisen.no

www.hagabuss.no

Sommerturer

Bli med på en av Sverre Hagas opplevelsrike sommerturer. Se vårt sommerprogram og meld deg på!

Tallinn og Riga Avg. 4.7, 9 dgr. fra 8.695,-	Helsingfors og Stockholm Avg. 11.7, 7 dgr. fra 7.695,-	Bornholm – Solskinnsøya Avg. 11.7, 1.8, 7 dgr. fra 8.995,-	Rüdesheim Avg. 3.7, 18.8, 8 dgr. fra 7.995,-
Praha Avg. 9.7, 23.7, 7 dgr. fra 5.995,-	Himmelblå – Helgeland Avg. 10.7, 7.8, 9 dgr. fra 11.495,-	Krakow med Zakopane Avg. 15.7, 10 dgr. fra 11.595,-	Elvecruise på Rhinen Avg. 19.6, 9 dgr. fra 15.995,-
Spreewald Avg. 28.6, 9.8, 8 dgr. fra 7.995,-	Fagre Fjell og Fjord Avg. 27.6, 5.7, 5 dgr. fra 5.695,-	Wien, Budapest, Praha Avg. 9.7, 12 dgr. fra 11.795,-	Oberammergau med Pasjons-spillet Avg. 19.8, 10 dgr. fra 16.395,-
Skagen Avg. 1.7, 15.7, 29.7, 12.8, 4 dgr. fra 3.595,-	Barnas Danmark Avg. 6.7, 13.7, 27.7, 5 dgr. fra 8.595,- (1b+1v)	Tossa de Mar – Spania Avg. 12.7, 30.8, 14 dgr. fra 12.495,-	Dresden og Berlin Avg. 19.7, 8 dgr. fra 8.995,-
Flensburg Avg. 3.6, 1.7, 15.7, 29.7, 12.8, 4 dgr. fra 2.995,-	Barnas Paris Avg. 11.7, 8 dgr. fra 13.695,- (1b+1v)	Alsace, Colmar og Strasbourg Avg. 12.8, 9 dgr. fra 9.795,-	St. Petersburg Avg. 16.7, 10 dgr. fra 12.995,-
Ålborg Lang-weekend Avg. 1.7, 15.7, 29.7, 12.8, 4 dgr. fra 3.095,-		Bodensjøens perler! Avg. 6.7, 10 dgr. fra 10.395,-	Zell am Ziller – Tirol Avg. 27.8, 12 dgr. fra 12.495,-
			Ukraina Avg. 19.6, 18.9, 14 dgr. fra 14.095,-

Turkatalogen 2010 får du hos oss eller på ditt lokale reisebyrå!

På våre turer seiler vi med **ColorLine**

Vi kan buss-transport!
Lokalt, dagstur, gruppetur, firmatur, kort- og langtur!

Lyst å være med på tur?
For påmelding og program, ring:
tlf: 51 68 95 55

SVERRE HAGA

**SKIKKELIG GOD HJEMMELAGET
NORSK MAT OG EKTE THAIMAT!**

Siri Phorn takker for fantastisk oppmøte på buffeen, og ønsker nye og gamle kunder velkommen igjen.

Torsdag er **komledag**.

Hver dag: Kjøttkaker, snitzel, koteletter, rødspette, biffsnadder, kylling, sprøbakt torsk og thaimat.

Hver søndag har vi buffet

Vi har flotte selskapslokaler til leie

Lura | Bistro

Lim Nam Thai

Gamleveien 25, 4315 Sandnes. Tlf. 51 67 74 22.

KULTUR & UNDERHOLDNING

Lovlig grafitti i Sandnes

Den ene veggen ved parkeringshuset i Ole Bulls gate skal bli lovlig grafittivegg. Det er deler av fasaden mot nord-vest som er frigitt til dette formålet. Veggen som ligger rett ved innkjøringen til parkeringshuset kommer til å bli godt synlig i bybildet. Det var den 26. januar at saken om en lovlig grafittivegg først kom opp i et bystyremøte. Rådmannen har deretter sørget for at grafittikunstnere, grunneiere og Sandnes Ungdomsråd har kommet til enighet om å bruke par-

keringshuset. Det har ikke blitt bestemt hvor lenge veggen skal brukes til dette formålet. Parkeringshuset skal på sikt rives, og tiltaket er i første omgang tenkt som en ordning i forbindelse med byjubileet. Selv om politikerne har blitt enige om grafittiveggen, forventer de at det vil følge strenge betingelser til tillatelsen for å hindre ulovlig tagging i byen.

Gunnar Vigeddal har hatt orkesterplass til utviklingen av Sandnes sentrum, og han har også deltatt aktivt. Nå har han skrevet boken "Før i tiå og framigjønå".

Uten en rød tråd om Sandnes

Når Gunnar Vigeddal snakker om Sandnes så beveger han seg opp og ned og på kryss og tvers. Det har han også gjort når han har skrevet boka "Før i tiå og framigjønå" som kom ut i forbindelse med byens 150 års jubileum.

AV TROND ANFINNSEN

Før vi begynner å snakke om selve boken, trekker Vigeddal fram det gode samarbeidet han har hatt med Snorre Lærdal i Kulturhuset forlag.

- Vi hadde en fin brytning fram og tilbake under arbeidet, og jeg er veldig godt fornøyd med det grafiske uttrykket. Innholdet får jeg stå for selv, og det kan jo være så ymse..., hehe.

- Det var litt delte meninger om valget av å bruke Sandnesdialekt har jeg forstått.

- Ja, det blir jo aldri helt "korrekt" når du skriver dialekt. Ta for eksempel det første ordet i setningen "det er lenge siden". Skal det være "dårr", "dor", "dår", "der" eller "det", spør Vigeddal for å illustrere problemet.

- Du kan jo skrive en hel bok bare om det.

- Ja, i hvert fall noen sider, sier Vigeddal. Han har brukt Stein Emanuel Simonsen og boka Gaugamål i arbeidet med språket, men tror nok ikke alle vil være enige i de forskjellige valgene.

- Stein Emanuel ville for eksempel at jeg skulle skrive "billidde", men jeg har valgt å skrive "bilde". Jeg er nok ikke så outrert som ham. Vi gjør nok ikke alle til lags. De som vil henge seg opp i språket, finner nok noe. Så har de også noe å gjøre.

Bakgrunnen for Kvadrat

- Du har drevet med ganske mye forskjellig opp gjennom årene. Fortell litt om din bakgrunn.

- For ti år siden tok jeg sosialpedagogikk på Høgskolen, og i en av oppgavene skulle vi summere opp hva vi hadde gjort. Da fant jeg ut at jeg hadde gjort veldig mye, og jeg ble nesten litt svett, innrømmer Vigeddal, og tar sats:

- Jeg "trappet ned" i Viking i 1975, og trente hver kveld. Da var jeg også formann i Sandnesukekomiteen. På den tiden hadde komiteen Thorvald Øglænd som sekretær, ellers var det formannen som gjorde jobben. Jeg jobbet fredager til klokken sju og hver lørdag. Sønnen vår var ikke fylt tre år, så det var mye å bruke tiden på. Det var nok visse faser at jeg gjorde alt for mye. Jeg var også med og startet Kvadrat, minnes Vigeddal, og gir oss bakgrunnen

for kjøpesenteret. Og her gjelder det å holde tunga beint i munnen:

- Farfaren min, Nicolai Vigeddal, hadde i sin tid gardsbruk der Kvadrat ligger i dag. Han solgte garden til Hovda i 1928. Hovda hadde en sønn som heter Arne. Han ble kjærest med Liv, datteren til Astad som var direktør ved støperiet. Og dette er vesentlig for historien, understreker Vigeddal før han fortsetter:

- Støperiet lå jo der hvor parkeringshuset ved Ruten ligger i dag. Og det var denne familielinken som gjorde at Støperiet fikk kjøpe tomten av Hovda. Støperiet etablerte seg altså på jordbruksjord, og det var mye saksbehandling fram og tilbake, blant annet om jordvern. Omtrent samtidig med at de hadde etablert seg der gikk de konkurs, forklarer Vigeddal. Sammen med åtte andre gikk han inn og kjøpte opp hele eiendommen, og etablerte kjøpesenteret.

Utviklet sentrum

Selv om hovedgeskjeften til Vigeddal har vært glass/porselen og parfyme hos Vigeddal i Langgata, har han også hatt en betydelig innvirkning på utviklingen ellers i sentrum. I fem år var han leder i Gågatens Vel som sto for opparbeidelsen av Langgata til gågate. Han var også med i styret i Sandnes Uldvarefabrik som eide der Vågen 33 er nå.

- Uldvaren etablerte seg jo på Fosseikeland. Jeg var styreformann i eiendomsselskapet som utviklet Vågen med Residence hotell, sier Vigeddal, og legger til at det faktisk ikke er så mye om akkurat dette i boken.

Keeper med selbuvotter

Tilbake til Sandnesfotballen. Den er nemlig en vesentlig del av boken:

- Se på dette lagbildet, sier Vigeddal, og peker på plakaten som skal reklamere for boken.

- Keeperen har selbuvotter på. Han hadde så godt grep om ballen at for å gi motspillerne en sjanse så måtte han stille med selbuvotter, fleiper Vigeddal.

- Jeg begynte å spille i Ulf da jeg var åtte år, i 1956. Jeg har også vært med i administrasjonen. Jeg spilte også kamp i fjor.

- Å? Fortell.

- Det var en veterankamp mot Madla. Vi vant og jeg skåret mål, sier skribenten fornøyd.

- Har du skrevet bøker før?

- Nei, men jeg har jo vært litt skribent for både Aftenbladet og Sandnesposten. Jeg hadde blant annet en spalte som het Rannug, altså Gunnar baklengs. Det var fotballreferat med humor.

En uautorisert reise

- Det er altså ingen rød tråd i boken din?

- Nei, og det er viktig, svarer Vigeddal, og drar fram en gammel hundre kroners seddel som

innledning til det neste han vil fortelle:

- Dette var hundrelappen slik den så ut i 1956. Jeg spurte far en gang om jeg kunne få med meg noen penger fordi jeg skulle til Buøy og se en fotballkamp. Han sendte med meg en slik seddel, og regnet ikke med at jeg fikk brukt den. Da jeg kom på bussen og viste den fram, viftet bare bus-sjåføren meg forbi. På Buøyferjen skjedde akkurat det samme, og jeg trengte heller ikke å betale meg inn til fotballkampen, minnes Vigeddal. Ingen hadde nemlig vekslpengen til den slags beløp i de dager.

Vigeddal håper at også den yngre generasjonen vil vise interesse for boken.

- Det er mye i boken som for meg er en selvfølge. Jeg håper at de som er under førti også kjøper boken for å se hvordan ting var. Når jeg sier til mine barnebarn at jeg ikke hadde PC, så spør de meg om hvordan jeg da kom meg på nettet, sier Vigeddal og ler.

Han har gjort det til et poeng at boken hopper litt fra det ene til det andre.

- Jeg har kalt det "en uautorisert reise". Det er ikke en historiebok, men det er en bok med mange historier, men også noe lokalhistorie som ikke er med i andre bøker. Det er mye humor i boken, en del informasjon, og mange bilder, avslutter forfatteren. Boken er trykket opp i 3000 eksemplarer.

FASTE, LAVE PRISER

- og Norges tøffeste garantier

KIWI mini pris

Kjøp kjøpt, trygt og billig

Kremmertilbud!

Velkommen til tre etasjer fylt med velvære.

Tilrettelagt for funksjonshemmede.

Åpent: 10 -19, lør 10 -15
Tlf. 51 62 78 77
Langgata 31, 4306 Sandnes
www.clinique-marine.no

Hudpleie
+ fotpleie

kun kr
895
(ord. 1160,-)

Make-Up
m/veiledning

kun kr
300
Best pris i distriktet

DECLÉOR

md formulations*

zanzuel

bareMinerals

BARBØR

CliniqueMarine

hud- og kroppsspleie

Fardal Bil AS

DIN BOBILFORHANDLER I EGERSUND

Fardal Bil AS
Eie, 4370 EGERSUND

Tlf. 51 46 10 00
www.fardalbil.no

Dubai	fra	183,-
Paris	fra	227,-
Roma	fra	219,-
Aten	fra	153,-
Nice	fra	293,-
Kreta	fra	123,-

Priseksempel 14-20. juli. Pris pr person i dobbeltrom. Findthehotel.net garanterer at vi har lavest pris på hotell.
Besøk vår hjemmeside for mer informasjon og priser.

findthehotel.net

**NÅ ER DET SLUTT
PÅ SALTINGEN.
HAR DU HUSKET
RUSTBESKYTTELSE?**

**Ring eller kom innom for en
hyggelig prat.**

VI HAR LEIEBIL!

**Luramyrvn. 77
4313 Sandnes
Tlf 51 63 00 50**

www.corrosafe.no • www.dinitrol.no

-MOT BILRUST

**Vi har gratis rustkontroll
av din bil hver dag
07:00–14:00**

A silver Nissan Qashqai is parked on a city street. The background features a building with a sign that says 'URBAN PROOF'. Large, vibrant splashes of red, blue, and yellow paint are scattered around the car and on the building facade, creating a dynamic and artistic urban scene. The car's license plate reads 'QASHQAI'.

**NYE NISSAN QASHQAI
TØFFERE. STILIGERE.
URBANPROOF. MASTERED.**

- Panoramaglasstak.
- Nissan Connect navigasjon og ryggekamera.
- Tilgjengelig med ALL MODE 4x4®.

Fra 129 g/km CO₂ og 4,9 l/100 km
Utstyrsnivå er avhengig av modell.

FRA kr 262,500

For mer informasjon, besøk www.nissan-urbanproof.com

**FOR SAFER CARS
EURO NCAP**
www.euroncap.com

ADULT OCCUPANT ★★★★★

CHILD OCCUPANT ★★★★★

Ålgårds Auto AS
Bedriftsveien 18
4391 Sandnes
Tel: 51 68 22 00

www.ålgårds-auto.no

Åpent: Mand - fred. 07.00 - 16.00. tirsd til 20.00. lørd 10.00 - 14.00

SHIFT the way you move

QASHQAI: Drivstofforbruk: 4,9–8,2 l/100 km, CO₂-utslipp: 129–194 g/km.

Urmakeren der tiden har

- Moderne urmakere ler når de kommer inn her, fordi alt ser så gammeldags ut. Det er som å gå tilbake i tiden, sier Frode Grøtteland om verkstedet i urmakerforretningen i Flintergata. Her er det nemlig lite som har forandret seg opp gjennom årene. Gamle skuffeseksjoner, instrumenter og arbeidspulter vitner om hundre års urmakeri.

ARTIKKELEN ER HENTET FRA BOKEN
"SANDNES INDUSTRI OG HANDEL - BIND
II" (COMMENTUM FORLAG, 2003)

Hos Grøtteland samles det på alt. De klarer ikke hive noe. For plutselig kommer det inn et veggur fra 1850-årene som mangler et eller annet før det kan tikke videre. Da er det bare opp til urmakeren å lete litt i skuffene til han finner delen som passer. Og viserne kommer til live igjen.

Grøtteland liker å holde fast ved det gode, gammeldagse urmakeriet.

- Mange urmakere i dag har ikke eget verksted. I stedet sender de klokkene av gårde når de trenger reparasjon. Jeg kjenner til et eksempel der en fyr hadde kjøpt et armbåndsur i Haugesund, og da han var på ferie i London måtte batteriet skiftes. Han var innom flere urmakere, men de insisterte på å sende uret til batteriskift i Sveits! Her i Flintergata kunne vi fikset det i løpet av få minutter. Vi foretar 99 prosent av reparasjonene selv. Og det akter vi å fortsette med.

Alt var mekanisk

I dag går jo de fleste klokker på batteri. Men før var alle mekaniske, og måtte renses. Urmakerens arbeidsdag besto derfor i større grad av reparasjoner og finjusteringer.

- Ting var da også konstruert for å kunne repareres. Slik er det ikke i dag, sukker Grøtteland, og blar opp i en stor gammel loggbok. Her er alt salg og alle reparasjoner registrert. Vi kan for eksempel lese at skifting av fjær kostet 9,75 kroner i 1956, og 5,35 kroner i 1942. Men det var mye penger den gangen, flere av kunder har fått innvilget kreditt. Ved hjelp av denne boka kan man gå 60 år tilbake i tid, se hvem som kjøpte et ur og hva de betalte. Nå går alt på data, men Grøtteland

mener det var mye mer orden i sakene før i tiden.

Politiet kom av og til innom med tyvgods de hadde funnet. Ved hjelp av inskripsjonen på klokens bakside kunne man finne fram til eieren, som dermed fikk klokken sin tilbake.

Butikken het tidligere "Skei & Østraat", etter den samme Ivar Skei som musikkforretningen i Gjesdalveien har navnet sitt etter. Urmakeren Ivar Skei startet opp i 1903, og i 1917 kom urmaker Theodor Østraat inn som kompanjong. Skei og Østraat solgte ikke bare ur og optiske artikler, men også radioapparater, musikkinstrumenter, gramofoner og plater. Den mangfoldige forretningen holdt først til på hjørnet Langgaten/Kirkegaten fram til 1918. Deretter flyttet de til Langgaten 3, og i 1949 til Gjesdalveien der musikkhandelen fremdeles holder hus. Butikken ble i 1951 delt opp i to, og Skei og Østraat levde side om side med hver sin virksomhet i Gjesdalveien en del år, før urmakeren etablerte seg i Flintergata 6 på sommeren i 1962. Østraat var en av tre tradisjonsrike urmakere i Sandnes. De to andre var Worsøe og Sivertsen. Sistnevnte finnes ikke lenger, mens Worsøe holder til nord i Langgata.

Magne Grøtteland, som er far til Frode, begynte å jobbe hos urma-

ker Østraat som 15-åring, like etter krigen. At han havnet i denne bransjen var egentlig litt tilfeldig: En kamerat av Magne var en dag innom urmakeren for å få skiftet reim på ei klokke, og da spurte Østraat om ikke gutten kjente noen som likte å "potla med småting". Jo, han kjente jo Magne, som rett som det var putlet med brorens klokke, og kort etter var unge

Grøtteland på plass bak disken i Gjesdalveien. Dette var i januar 1952. Magne likte altså å styre med småting, og det bodde dessuten en liten kremmer i ham. Det var gildt å få lov til å jobbe i butikk. Dessuten fikk han opplæring i urmakerfaget. Noe av det første han lærte var å montere reimer. Dessuten fikk han selge og levere ut reparasjoner.

Ti kroner i ukelønn

Magne gikk fremdeles på skolen, og det ble avtalt at han skulle jobbe fast fra tre til seks hver ettermiddag etter skoletid. For dette fikk han ti kroner i ukelønn, noe som var akkurat innenfor grensen slik at Østraat slapp arbeidsgiveravgift.

Men bare en måned etter at Magne hadde startet, ble urmakeren innkalt til repetisjons-øvelse i militæret. Da ga han butikknøklene til læregutten og sa at han

fikk åpne opp de tre ettermiddagstimene og holde forretningen drivende så godt han kunne mens sjefen var borte. Dermed holdt 15-åringen fortet mandag til torsdag i tre måneder. I helgene var Østraat selv hjemme på perm.

Deretter ble det bare mer og mer urmaker av unge Grøtteland: Høsten 1952 begynte han på en fem år lang læretid, med jobbing på dagtid og læringskole fra seks til ni hver kveld. De første tre årene gikk med til regnskap og tekniske studier, mens fjerde året var handelsskole. Så dro han i militærtjeneste, og tilbake igjen tok han svennebrevet. Han fikk tre måneders permisjon fra butikken og reiste til Oslo for å ta prøven, fordi han, som han selv sier, "ikkje hadde sjans te å få fred på Sandnes". Butikken til Østraat gikk nemlig strålende, og det var travelt å jobbe der.

Jo eldre Martin T. Østraat ble, desto mer ansvar gled over på Magne.

- Østraat var en kjekk kar. Han fikk blant annet innprentet i meg at penger ikke vokser på trær. Opp gjennom årene har jeg stadig fått forespørsler om å starte filial på Kvadrat, Havanna-senteret og lignende. Men jeg syns det er viktigere å være liten og ha det godt, enn å ha masse filialer og jobbe helsa av seg, sier Grøtteland.

Kvoter etter krigen

Vareutvalget på 50-tallet var ikke som i dag. Magne forteller at da han startet i 1952, var det nesten ikke armbåndsur å få tak i. Disse var nemlig på kvote i etterkrigstiden. Norge hadde ikke råd til å handle så mye med utlandet, så regjeringen ga bare tillatelse til å importere et visst antall klokker. Deretter delte grossistene ut ur

etter hvor stor omsetning den enkelte urmaker hadde hatt før krigen brøt ut. Når det så en sjelden gang kom inn armbåndsur i butikken, ble de raskt solgt.

En gang kom det et følgebrev fra Oslo; fire armbåndsur måtte hentes på postkontoret. 15-årige Magne, kry over det gilde oppdraget, hev seg på sykkel i den hvite frakken - ja, man kunne ikke reparere klokker uten hvit frakk den gangen - og syklet av gårde. Dette hadde tydeligvis ikke gått ubemerket hen, for da urmakersvennen kom tilbake fra postkontoret med pakka under armen, sto det nøyaktig fire kunder bak disken med 150 kroner hver, klare til å kjøpe de fire klokkene som var kommet fra Oslo.

- De hadde tydeligvis fått følelsen av at her var det klokker på vei, ler Grøtteland. Han legger til at et ur til 150 kroner på femtitallet, var en langt større utgift enn ti ganger så dyr klokke er i dag. Folk hadde jo ikke så mange penger den gangen, og måtte ofte jobbe i månedsvis for å få råd til et armbåndsur. Det var derfor et statussymbol, samtidig som det var en svært nyttig gjenstand: I dag ser vi jo klokkeslett lyse mot oss hvor enn vi går. Slik var det ikke før.

Først utpå andre halvdel av 50-tallet begynte det å komme mange nok armbåndsur i butikken. Unntatt gullklokke, som først ble frigitt på 60-tallet.

Det var altså ingen klokkeoverflod i starten av Grøttelands urmakerkarriere. Av vekkerklokke kunne Østraat imidlertid få inn kasser med flere hundre om gangen. Butikken besto for det meste av vekkerur, og det var dette Magne fikk spesialisert seg på. Videre var det slik at urmake-

rens navn måtte stå på urskiven, der det i dag står Omega, Quartz eller Certina.

Men etterhvert skjedde det saker og ting i klokkeindustrien. Magne minnes en av de første gangene han solgte en vannrett klokke. Det var en ung mann på rundt tjue år, som skulle ha et slikt armbåndsur. Urmakeren forsikret om at det var vannrett ned til hundre meter, men kunden var ikke helt overbevist. Kunne da dette virkelig stemme? Et par dager senere var fyren tilbake igjen: Joda, klokka holdt tett den, kunne han melde. Så viste det seg at han hadde rodd ut på sjøen med en hundre meter lang snor, og firt klokka ned til hundre meters dybde.

- Da var det jo enda godt at klokka faktisk holdt tett, skjønt jeg hadde jo aldri tenkt på at folk kunne gå til såpass drastiske skritt for å teste, ler Magne Grøtteland.

I dag har urmakeren, blant sine mange fiffige instrumenter, en trykktester som dokumenterer om et ur er vannrett.

Ødelagt av hekken

Magne Grøtteland forteller også om en annen kunde, som kom fordi opptrekkskrona hadde løst net fra armbåndsuret. Grøtteland reparerte klokka, men to dager etterpå kom kunden inn fordi krona hadde brukket av enda en gang. Hva er det for uforsiktig aktivitet du har drevet med, ville urmakeren vite. Jo, mannen hadde bare klippet hekken, han. Da har du nok kommet borti klokka, mente urmakeren. Men det ville ikke kunden finne seg i, og begynte å lage spektakkel. Det endte med at Grøtteland hev ham på dør. Åtte år etterpå kom mannen tilbake og unnskyldte seg.

r stått stille

Urmaker Frode Grøtteland holder tradisjonene i hevd i Flintergata. Inne på verkstedet har tiden stått stille - til tross for at det tikker i klokker fra alle kanter.

- Etter det var han en god kunde hos oss. Men det var da rart at det skulle gå hele åtte år!

Urmaker Østraat endte altså opp i Flintergata, der butikken ligger den dag i dag. Familien Skei hadde behov for mer plass til plater og instrumenter nede i Gjesdalveien, og da Østraat fikk tilbud om å leie hos Per Thingbø i Flintergata, slo han til. Magne husker godt åpningen av den nye butikken, som var flott og staselig etter datidens målestokk. Selv tok han over driften i 1981, da Martin T. Østraat kastet inn håndkleet. Kona til huseier Thingbø drev en stund parfymeri i nabolokalet, og etterhvert ble det også musikkforretning her. Da denne la inn årene midt på 80-tallet, slo urmakeren ned veggen og doblet arealet.

Fra far til sønn

Magne, som er født i 1937, er fremdeles å finne på urmakerverkstedet, men sønnen Frode tok over styringen av butikken for noen år siden.

- Jeg har selv gått i lære hos far. Han kan alt det gamle. I dette yrket blir man aldri utlært, sier Frode, som ga opp en potensiell fotballkarriere til fordel for klokken.

- Ja, jeg var toppscorer for Figgjo en periode, humrer urmakeren.

En stund jobbet både han, kona, faren og sønnen til et søskenbarn her samtidig. Så når noen ringte og skulle snakke med "Grøtteland", måtte de svare "Ja, men HVILKEN Grøtteland?".

I familien Grøtteland mangler det altså ikke på urmakere. Men slik en luksus råder ikke ellers i verden. I Sveits får de ikke produsert nok klokker, rett og slett fordi de mangler folk som kan skru dem sammen. Det finnes nemlig altfor få urmakere. Som nyutdannet er man dermed nesten garantert jobb, frister Grøtteland, og understreker hvor viktig det er med fagfolk i en bransje som dette.

- Vi synes det er viktig at kunden møter noen bak disken som har litt peiling, sier Grøtteland, som selv har jobbet seks dager i uken nå i femten år.

Selv har han veggur som sitt spesialområde. Urmakeren får inn slike til reparasjon flere ganger i uken, mange fra slutten av 1800-tallet. Men salget av nye veggur er ikke som før i tiden. På 60-tallet, for eksempel, kunne urmakeren få inn 15-20 veggur like før jul, og ikke før var de kommet opp på veggen i butikken så var de solgt.

- I etterkrigstiden var veggur standard bryllupspresang. Unge par kunne risikere å få både to og tre når de giftet seg. Slik er det dessverre ikke lenger, sier Grøtteland. Han tror folk unngår veggur fordi de er redd de vil irritere seg over tikkingen.

- Men det har jo med vane å gjøre. Selv hører jeg ikke tikkingen i det hele tatt. Jeg legger knapt nok merke til det når klokken slår, sier mannen som har ikke mindre enn tre veggur hjemme i stua. På soverommet har han en prosjektor-klokke med innebygget værstasjon. Teknologien må man jo også ha med seg.

"Farfaren min sa jeg måtte gå til dere!"

Heller ikke lommeur har samme utbredelse som før. Men urmakeren selger litt til konfirmanter, menn som vil ha tilbehør til bunaden, samt allergikere som ikke tåler vanlige ur mot huden.

Slunkne veggur-tradisjoner til tross: Urmaker Grøtteland mangler ikke kunder.

- Siden vi har eksistert så lenge, er vi heldige og har et godt renommé. Særlig eldre mennesker vender tilbake, og yngre folk kan komme her med et ødelagt ur og si: "Farfaren min sa jeg måtte gå til dere!" Slikt er kjekt.

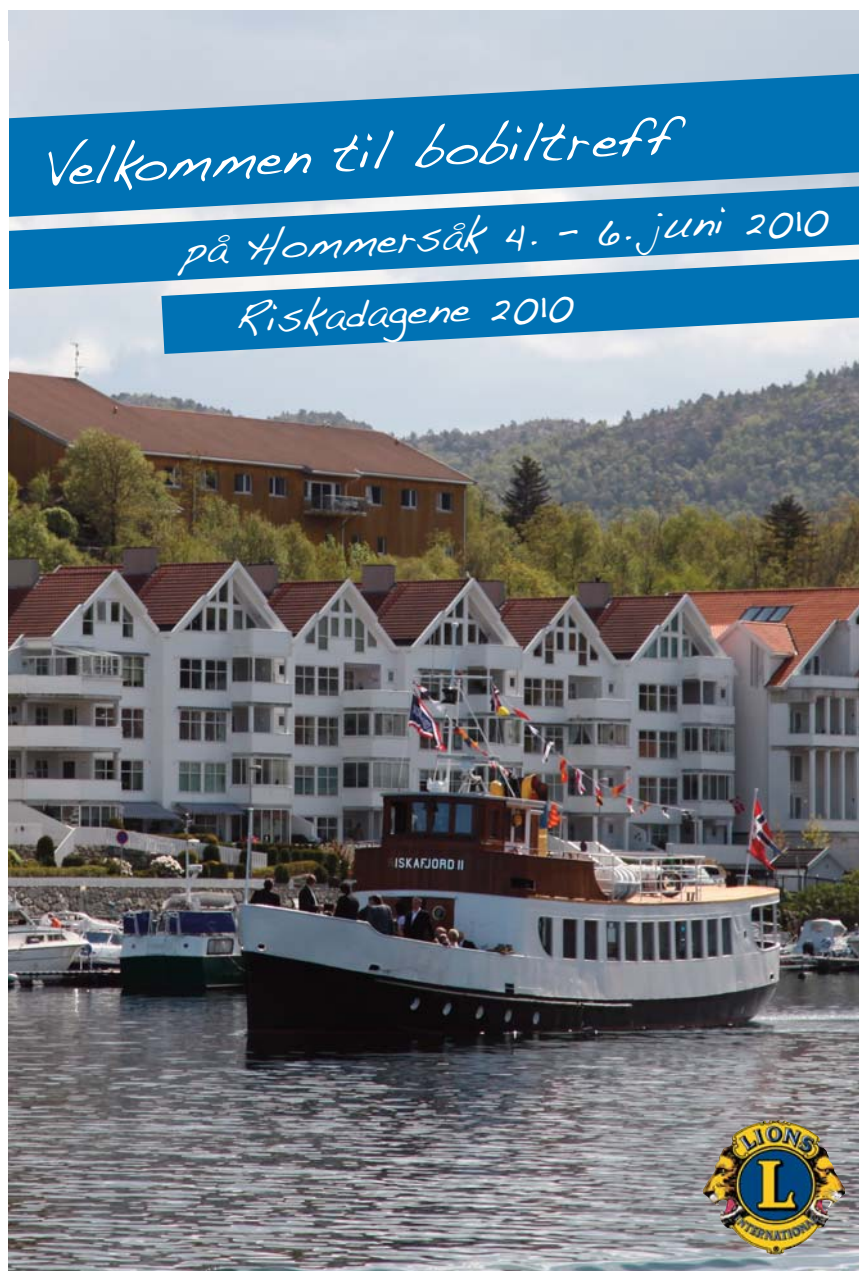
Grøttelands beste kunde gjennom tidene var uten tvil Anker Nilsen, som nå er død. Nilsen samlet på klokker, og var støtt og stadig innom urmakeren på jakt etter flere godsaker. Hjemmet hans var fylt opp av urverk i alle varianter - kuppelklokker, kasseklokker, gjøkur og armbåndsur - Nilsen fikk simpelthen aldri nok.

Noe av det mest fascinerende med yrket, er å få ødelagt klokker til å fungere igjen, synes Grøtteland.

- Urverket er så lite, likevel fungerer det. Et armbåndsur er den eneste ting-en du kan ha på deg 24 timer i døgnet, 365 dager i året. Det er en maskin som alltid går! Hvis jeg skal velge et favoritt-ur må det være Omega. Jeg liker dem kraftige, store, tunge og med stoppeklokkefunksjon. Vi må huske at armbåndsuret jo som regel er det eneste smykket mannen går med, sier Grøtteland, og nevner som en kuriositet at Omega var allemanseie på 1940-tallet. Nå koster de fra 10.000 kroner og oppover...

Grøtteland setter stor pris på sveitsiske kvalitetsur, og har selv besøkt fabrikkene mange ganger. Da Quartz-teknologien og batteriklokkene kom på 70-tallet fikk japanerne forspranget, og urindustrien i Sveits var nær ved å gå konkurs. Men så kom Swatch, og suksessen var et faktum.

I butikken har Grøtteland et samler-eksemplar av Longines-stoppeklokken som ble brukt til tidtaking under OL i 1952. Det finnes bare 600 slike klokker igjen.

Lions Club Sandnes/Riska har gleden av å invitere til bobiltreff under Riskadagene, som arrangeres 4. til 6. juni 2010.

Vi har funnet oppstillingsplass til max. 30 bobil-er like i sjøkanten på Hommersåk, nærmere bestemt Riska sveis. Påmelding blir etter "først til mølla"-prinsippet.

Pris kr. 500 pr. bil inkludert 2 personer (kr 250 pr. ekstra person i bilen).

Prisen inkluderer: Standplass i to døgn, strøm, frokost i matteltet lørdag morgen, inngang til Bryggedansen lørdag kveld og selvsagt inngang til salgs- og utstillingsmessen i Hommersåkvågen både lørdag og søndag.

Det gis tilgang på strøm og vann ved standplassene, mens toaletter blir å finne på selve messeområdet noen hundre meter unna.

Påmelding til Arne Eikeland tlf. 91 66 83 07, eller e-post tom@commentum.no. Påmeldingsfrist: 20. mai.

Kom med tom tank!
Husk minimum 4 meter mellom bilene!

Mer info om Riskadagene generelt og bobilmessen spesielt:
www.riskalions.no

Plenklipper- dager i FK butikken i Sandnes

GRESSKLIPPER VIKING MB 545 V

4490,-

Før 5990,-

Kun 8 stk

Robomow® Gressklipperen som gir deg mer fritid

11 990,-

ROBOMOW®
RM 400

AUTOMATISK GRESSKLIPPER
SOM KLIPPER PLENEN FOR DEG!
Inntil 400m² plen.

Den klipper. Du slipper.

2390,-

Før 3490,-

Inkl. terrassevasker

GRESSKLIPPER VIKING MB 248

-1000,-

1990,-

Før 2990,-

Best i test

GRESSKLIPPER VIKING MB 448 T

3990,-

Høytrykksvasker

Nilfisk P 130. 2-10 B X-TRA

butikken

– mer enn du tror!

man-fre: 8-17, tor: 8-18, lør: 9-14
St. Olavsgt. 2, 4319 Sandnes, tlf 51 97 18 50

Til **ALLE** skoler, foreninger, lag og små/mellomstore bedrifter.
Hos oss finner dere alt til alle anledninger.

Fordeler:

- Oversiktlig, romslig og god kapasitet i kassene
- Du kan bestille varer vi ikke lagerfører
- Stor parkering
- Smaksprøver/demonstrasjoner
- Du kan levere pantevarer
- Grossistpriser

Registrer deg som kunde og start handelen samme dag
(Gjelder ikke privatpersoner)

Alt på ett sted til grossistpris:
Nonfood, mat og drikkevarer

Vi har flyttet inn i nye lokaler på Sola!

STORCASH

Forus Storcash AS ♦ Skvadronveien 18 ♦ 4050 Sola
Tlf: 51 94 04 00 ♦ Fax: 51 94 04 01 ♦ forus@storcash.no ♦ www.storcash.no

Teckentrup Kampanje garasjeporter 2010

Teckentrup leddport
GSW 40-S

Nå til
Kampanjepris
NOK 8.495,-
(inkl. moms)

Design din egen port i vårt showroom

Inkludert sikkerhets fotoceller:
Med ekstra sikkerhets fotocelle får du maksimal sikkerhet. Porten stopper automatisk uten at porten berører hindringen.

■ Moderne design

Teckentrup leddport i moderne stil i utførende. Bredpanel og med den slitesterke "woodgrain"-utførelsen

■ Innbruddbeskyttelse

Alle teckentrups garasjeporter er testet og godkjent for innbrudd bekvemt i henhold til de siste europasnormer EN 12604/En 13241-1.

■ Patentert sikkerhet

Patentert fingerklemstringbeskyttelse ut- og innvendig, unngår farlige åpninger mellom seksjonene.

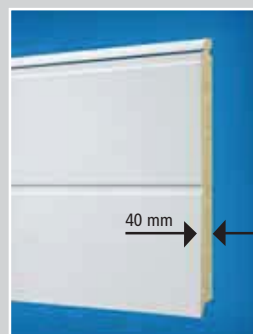
■ Komfort portåpner

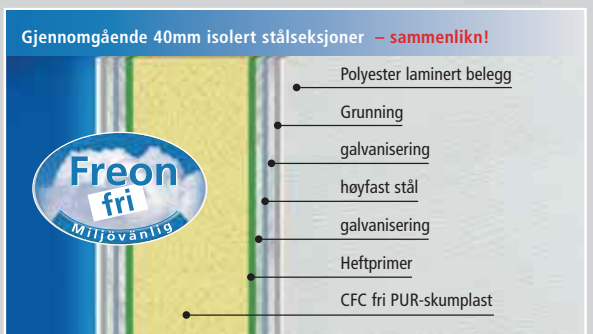
Med en fjernkontroll åpnes og stenges port spesielt i regn, kjøll og mørke. Åpnings hastig maks 120 mm/pr sek. Gra og trykk kraft 450N. Utstyr med fotocelle og NYHETEN Strøm sparende teknikk å reduserer den med 75% i forhold til tradisjonelle motorer.

■ Lang levetid og energi besparende – 40 mm isolering

Port seksjonen er gjennomgående 40 mm og gir dermed høy varmeisolering: $U_D = 0,56 \text{ W/m}^2\text{K}$ i henhold ISO 12428 Montert port $U_D = 1,48 \text{ W/m}^2\text{K}$.

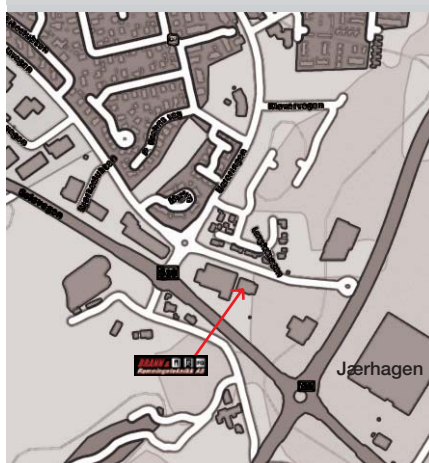

Kampanjeport "Tysk Kvalitet" *Teckentrup leddport GSW 40-S

Sandwichkonstruksjon, gjennomgående 40 mm med meget høy varmeisolering. Utførsel: Bredpanel, "woodgrain" hvit Ral 9016 Utvendig, galvaniserte plater, skinner og endecaps. Størrelse: 2500 x 2000 mm, 2375 x 2000 mm, 2500 x 2125 mm, 2375 x 2125 mm

Inklusivt portåpner CarTeck 211 med håndsender og sikkerhetsfotocelle.

Kampanjepris:
NOK 8.495*,- (inkl. moms)
gyldig til 31.12.2010

Kjøpmannsbrotet 3,
4352 Kleppe
Telefon 40 00 51 13

Høgkvalitets varemerke som er til å stole på, med snart 80 års bransjeeerfaring. Teckentrups garasjeporter overbeviser gjennom førsteklasses bearbeiding og materiell, ekstremt rolig gange, lang levetid og med mange funksjoner. For mer informasjon besøk: www.Teckentrup.se

BRANN & Rømningsteknikk AS

Industri & Garasjeporter

